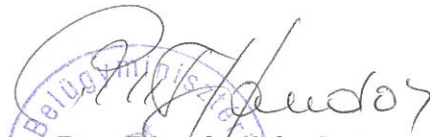

KATASZTRÓFAVÉDELMI KOORDINÁCIÓS TÁRCAKÖZI BIZOTTSÁG

A Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság 3./2022. (XII. 21.) határozata a téli felkészülés helyzetéről szóló beszámoló elfogadásáról

1. A Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság (a továbbiakban: KKB) a jelen határozat mellékletét képező, a téli felkészülés helyzetéről szóló beszámolót megtárgyalta, és az abban foglaltakat elfogadja.
2. A KKB felhívja a BM OKF főigazgatóját, mint a KKB adminisztratív feladatait ellátó szervezet vezetőjét, hogy a KKB Ügyrend 36. pont j) alpontjának megfelelően gondoskodjon a határozat Hivatalos Értesítőben történő közzétételéről.

Dr. Pintér Sándor
KKB elnök

**Beszámoló a téli felkészülés helyzetéről
(TIM – BM OKF – ORFK – OVF)**

1. TECHNOLÓGIAI ÉS IPARI MINISZTERIUM ÉS AZ ALÁRENDELTE SZERVEZETEI:

1.1. Technológiai és Ipari Minisztérium

A Technológiai és Ipari Minisztérium a Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság létrehozásáról, valamint szervezeti és működési rendjének meghatározásáról szóló 1150/2012. (V.15.) Korm. határozat 21. pont b) alpont és 22. pont alapján rendkívüli időjárási helyzetben történő védekezési időszak esetén, Védekezési Munkabizottságot (továbbiakban: VMB) működtet a Minisztérium bázisán.

A VMB a védekezés időszakában a Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Központ (továbbiakban: KKB NVK) részére történő szakmai döntés-előkészítő feladatokat lát el.

A VMB tevékenységét a VMB vezetője irányítja, aki egyben a KKB NVK vezetőjének szakmai helyettese is.

A VMB tevékenységének fő feladatát a védekezéshez szükséges feltételek biztosítása, a feladatok összehangolása, a döntésekhez szükséges javaslatok előkészítése, a nemzetközi együttműködési kötelezettségekből adódó feladatok végrehajtása, valamint a lakosság gyors és hiteles tájékoztatása képezi.

A VMB vezetője irányítja a közlekedési szakterület védelmi tevékenységét, valamint beszámol KKB NVK vezetőjének – felkérés esetén a KKB-nak - a tárca felügyelete alá tartozó ágazatok védelmi tevékenységéről, a kialakult helyzetről, a megtett intézkedésekről, a bevont személyekről, eszközökről, valamint az elhárítással kapcsolatos további javaslatokról.

A VMB-t a védekezésben érintett minisztériumi felsővezetők alkotják.

A VMB külső tagjai, a VMB vezetője által meghívott közlekedési, energetikai gazdálkodó szervezetek képviselői. A tagok bevonására érintettségük függvényében kerül sor.

A VMB a folyamatos működés érdekében operatív csoportot (továbbiakban: OCS) működtethet.

Az OCS feladatai:

- a) gyűjti, elemzi, rendszerezi, rögzíti, összegzi a beérkező információkat,
- b) javaslatot tesz a haladéktalanul elvégzendő feladatokra,
- c) folyamatos helyzetértékelést végez,
- d) előkészíti a vezetői (VMB vezető, OCS vezető) tájékoztatót,
- e) a VMB vezető döntéséhez döntési alternatívákat dolgoz ki,
- f) a meghatározott feladatokat eljuttatja a minisztérium felügyelete alá tartozó szervezetekhez, valamint az együttműködőkhöz, közreműködőkhöz,
- g) koordinálja a minisztérium felügyelete alá tartozó szervezetek tevékenységét,
- h) figyelemmel kíséri az elrendelt intézkedések végrehajtását, értékeli az intézkedések hatékonyságát, szükség szerint felülvizsgálja az elrendelt intézkedéseket és újabbakra tesz javaslatot,
- i) folyamatosan vezeti a VMB dokumentumait, adatbázisait.

Az OCS az alábbi okmányokkal rendelkezik:

- a) Együttműködők jegyzéke
- b) Magyar Közút Zrt. téli üzemeltetési utasítás
- c) 18/2017. (III. 17. MÁV Ért. 8.) EVIG sz. utasítás a téli időjárás alkalmával követendő eljárásról D.4.sz. utasítás
- d) BM OKF Központi Veszélyelhárítási Terv
- e) Országos Közúti Adatbank (OKA)
- f) Műszaki átjárók jegyzéke
- g) Térképek

A KKB NVK-ba vezényelt ágazati összekötő riasztását a BM OKF Főügyelet kezdeményezi a minisztérium kapcsolati pontján keresztül. Az ágazati összekötő készenlét elérésének normaideje munkaidőben 2 óra, munkaidőn kívül 4 óra. Munkarendje 8 órás váltásokban folyamatos. Feladatát a KKB NVK vezető szakmai utasítása szerint hajtja végre.

A Kormány, illetve a minisztérium felsővezetői részére készítendő jelentéshez az alábbi tájékoztatást és adatokat kérjük be a TIM szakmai felügyelete és irányítása alá tartozó szervezetektől:

- a) Végrehajtott feladatok
- b) Tervezett feladatok
- c) Felmerült problémák

ADATTÍPUS	ADATSZOLGÁLTATÓ
Áramszolgáltatás nélkül maradt települések száma	Áramszolgáltatók
Áramszolgáltatás nélkül maradt fogyasztók száma	Áramszolgáltatók
Áramszolgáltatás nélkül maradt állami intézmények száma	Áramszolgáltatók
Gázszolgáltatás nélkül maradt települések száma	Gázszolgáltatók
Gázszolgáltatás nélkül maradt fogyasztók száma	Gázszolgáltatók
Gázszolgáltatás nélkül maradt állami intézmények száma	Gázszolgáltatók
Távfüttő szolgáltatás nélkül maradt települések száma	Távfüttő szolgáltatók
Távfüttő szolgáltatás nélkül maradt fogyasztók száma	Távfüttő szolgáltatók
Távfüttő szolgáltatás nélkül maradt állami intézmények száma	Távfüttő szolgáltatók
Lezárt utak száma (db)	Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Lezárt útszakaszok száma (db)	Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Lezárt határátkelőhelyek száma (db), megnevezése	Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Közúti forgalomkorlátozás (km)	Magyar Közút Nonprofit Zrt.
Vasúti forgalomkorlátozás (km)	A vasútvonal üzemeltetője (MÁV Zrt., GYSEV Zrt.)
Vízi forgalomkorlátozás (km)	Fővárosi Kormányhivatal Hajózási Főosztály
Légi forgalomkorlátozás (terület)	TIM Légügyi Kockázatértékelési Hatósági Főosztály
Áramszolgáltatás nélkül maradt települések száma	Áramszolgáltatók
Áramszolgáltatás nélkül maradt fogyasztók száma	Áramszolgáltatók

A továbbiakban bemutatásra kerülnek a TIM szakmai felügyelete alá tartozó, kiemelten fontos szervezetek által a téli felkészülés érdekében tett intézkedések.

1.2. Magyar Közút Nonprofit Zrt.

Az országos közutak kezelésének szabályozásáról szóló 6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet alapján idén november 10. napjától vált téli üzemmódra a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Országosan 19 megyei igazgatóságán, 80 mérnökségén és a központi irányításban is 0-24 órás szolgálatra állnak át a szakemberek. A téli hónapokban a társaság elsődleges feladata a hóeltakarítás és a síkosságmentesítés, valamint – megfelelő időjárási körülmények között – a téli ideiglenes kátyúzás. A következő hónapokban, a télies időjárás beálltával mintegy 3100-an dolgoznak váltott, 12 órás műszakokban a téli üzemeltetési feladatok ellátásán, koordinációján.

Az aktuális járványügyi szabályok alapján megtartásra kerül egy központi és 19 megyei igazgatóságunk által rendezett sajtóesemény.

A téli üzemeltetési feladatainkról az összes megyei és országos médiumnak részletes tájékoztatást adunk.

A közlekedők folyamatos tájékoztatása fontos feladatunk. Egyrészt a következő linken található gyakori kérdés-válaszok alapján igyekszünk a közlekedőket informálni, illetve ugyanitt hasznos tanácsokat is kaphatnak az autósok: <http://internet.kozut.hu/teli-uzemeltetessel-kapcsolatos-informaciok/>.

A www.kozut.hu weboldalunk, továbbra is fogadja a közlekedők a bejelentéseit az ügyfélszolgálati felületen.

A téli időszakban nemcsak az utakon fontos a preventív beavatkozás, hanem a sajtóban is. Így folytatva az előző szezonok kedvező tapasztalatait, a 2022-2023-es szezonban is erőteljes hangsúlyt fektetünk a várható közlekedési helyzetekre való felkészítésre és az utazók folyamatos tájékoztatására is Kommunikációs osztályunk és Útinform szolgálatunk segítségével.

A Magyar Közút Nonprofit Zrt. alapfeladataként biztosítja a szervezett, folyamatos és biztonságos közlekedés feltételeit a kezelésünkben lévő országos közúthálózaton. *(Az önkormányzati kezelésű utakon és a koncessziós autópályákon nem a Magyar Közút Nonprofit Zrt. a felelős a burkolatok állapotáért és a síkosságmentesítésért. A koncessziós üzletágátadás után a Magyar Közút kezelésében maradt gyorsforgalmi utak: M0, M2, M9, M19, M43, M76 M80).* A tevékenységek részletes és pontos leírását az országos közutak kezelésének szabályozásáról szóló 6/1998. (III. 11.) KHVM rendelet (továbbiakban: OKKSZ) tartalmazza.

A téli úttisztítási időszak november 10-től március 15-ig tart, mely az időjárás függvényében ettől eltérően is meghatározható. A 2022/2023-as télre felkészülve a társaságunk kezelésében lévő úthálózatot a 80 mérnökségen közel 100 útellenőr, továbbá 80 mérnökségi ügyeletes és 19 megyei irányító felügyeli.

1.2.1. Géppark:

A téli munkák elvégzésére az alábbi géppark áll rendelkezésre:

- a) Eszközhordozó nehéz tehergépjármű: 666 db
- b) Eszközhordozó alapgép (UNIMOG): 139 db
- c) Sósóró adapter: 679 db
- d) Hóeke (egyszárnyú, kétszárnyú, oldaleke): 770 db
- e) ZIL hómaró gép: 22 db
- f) Homlok hómaró: 43 db
- g) Rakodógép: 146 db

OKKSZ 4.14. pontja alapján a téli tisztántartási terveket november 10-ig kell elkészíteni, melyből a végleges géppark adatok adódnak, így a jelenlegi számadatok előzetes, tájékoztató jellegűek.

1.2.2. Munkavállalóink a téli időszakban:

A téli üzemeltetésben az alábbi létszám vesz részt aktívan a munkavállalói állományból:

Határozatlan idejű gépkezelők:	2.066 fő
Határozott idejű gépkezelők:	223 fő
Határozott idejű egyéb téli munkát ellátó dolgozók:	13 fő
Műszaki ügyeletet ellátók:	523 fő
<u>Diszpécser:</u>	<u>133 fő</u>
Összesen:	2.958 fő

1.2.3. Síkosságmentesítő anyagok:

A társaság raktáraiban a síkosság mentesítéshez 127.000 tonna útszóró só, 466.000 kg CaCl_2 granulátum és 2.800.000 liter CaCl_2 oldat áll rendelkezésre. Továbbá ebben a téli időszakban szerződésekből lehívható további mennyiség 295.000 tonna útszóró só, 1.500.000 kg CaCl_2 granulátum és 17 millió liter CaCl_2 oldat.

1.2.4. Téli munkarend, beavatkozási idők:

A téli időszakban a feladatok végrehajtását minden készenléti helyen 24 órás megerősített ügyeleti rendszer segíti, felügyeli. Az ügyelet irányítja a hóeltakarítást, a síkosság elleni védekezést és a hóakadályok megszüntetését, valamint gyűjti és továbbítja az útviszonyokkal kapcsolatos információkat a közlekedők, illetve a rendvédelmi és társadalmi szervek felé. Az adott időjárási helyzetben szükséges konkrét védekezési feladatokról a mérnökségek munkáját összefogó megyei igazgatóságok döntenek.

A döntés mindig az OKKSZ-re és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Téli üzemeltetési szabályzatára támaszkodik. A miniszeri rendelet az utakat úgynevezett szolgáltatási osztályokba sorolja, majd ezekhez rendeli hozzá a védekezési szinteket.

1.2.5. Közutak szolgáltatási osztályai:

Szolgáltatási osztály	Közutak és közúti szakaszok
I.	Autópályák, autóutak és ezek csomóponti ágai
II.	I. rendű főutak
III.	II. rendű főutak, összekötő és mellékutak ÁNF > 5000 E/nap
IV.	összekötő és mellékutak ÁNF = 2000-5000 E/nap
V.	összekötő és mellékutak ÁNF < 2000 E/nap
VI.	Gyalog és kerékpárutak
VII.	Földutak

Az OKKSZ az útkategóriáknak megfelelően előírja, hogy a síkosság kialakulásának észlelése, valamint a havazás megkezdődése után mennyi idővel kell megkezdeni a védekezést és mikorra kell befejezni. A határidők a feladat jellegétől, az útosztálytól és az időjárási viszonyoktól függően fél órás munkakezdési határidőtől egészen 24 órás befejezési határidőig is terjedhetnek. Átlagos téli időjárásra vonatkoznak, rendkívüli helyzetben nem irányadóak.

Átlagos az időjárás, ha a folyamatos havazás, illetve hófúvás időtartama nem haladja meg a 24 órát, nincs hidegebb -8°C -nál, és a szél sebessége 30 km/h -nál nem nagyobb.

1.2.6. Védekezési szintek:

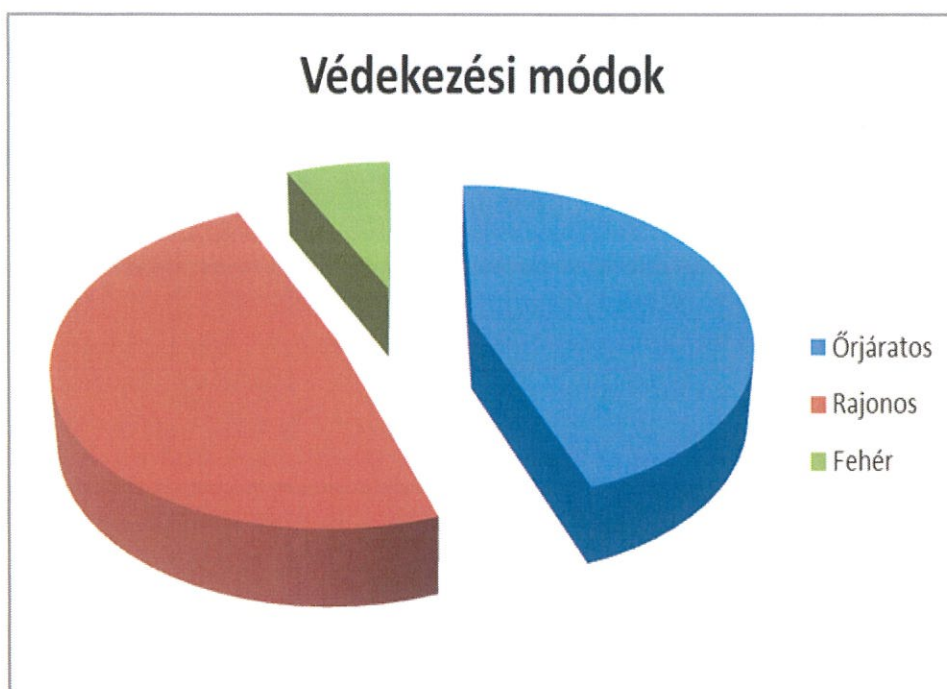
Szolgáltatási Osztály	Szórási munka megkezdésének időpontja az észleléstől	Szórási munka időtartama
I.	0,5-1,0 óra	2,0-4,0 óra
II.	1,5-2,0 óra	4,0-6,0 óra
III.	2,0-3,0 óra	4,0-8,0 óra
IV-V.	4,0-5,0 óra	6,0-24,0 óra

1.2.7. Utak besorolása:

Őrjáratos utak: azok az utak, illetve útvonalak, amelyeken a védekezés az út teljes hosszában és szélességében történik szükség szerint. A hóeltakarítás során ezek az utak elsőbbséget élveznek. Az őrjáratos rendszerbe tartoznak az I, II, III. és – indokoltság esetén – a IV. szolgáltatási osztályba sorolt közutak.

Rajonos utak: azok az utak, amelyeken a védekezés nem terjed ki az út teljes hosszára, csupán annak veszélyes részeire (ívek, emelkedők, stb.). A rajonos rendszerbe tartozik a IV, V, és VI. szolgáltatási osztályba sorolt közutaknak a megyei igazgatóságok téli tisztántartási tervében meghatározott része. A szórandó szakaszok pontos helyét a menetutasításban rögzítjük.

Fehér utak: azok a kisforgalmú utak, amelyek nem tartoznak sem az őrjáratos, sem a rajonos rendszerbe. Ezeken az utakon, útszakaszokon síkosság-mentesítést nem kell végezni, de a havat – amikor a forgalmasabb utak letakarítása befejeződött – leekézzük. Ellenőrzés csak az útellenőrzés gyakoriságával történik. (Ezen védekezési módba sorolt utak kiválthatók jelentős idővesztéssel nem okozó párhuzamos úttal)

1.2.8. Útinformációk:

Egy-egy terület, térség vagy régió útjainak járhatóságáról, útviszonyairól a területileg illetékes mérnökségek adnak tájékoztatást útellenőrök segítségével. A téli időszakban országosan mintegy 100 útellenőr gépkocsi járja az ország útjait, gyűjti és továbbítja a friss információkat mobiltelefon, illetve korszerű informatikai rendszer segítségével.

A téli védekezési munkát nagyban segítik a meteorológiai előrejelzések és figyelmeztető, riasztó rendszerek, valamint a gyorsforgalmi és nem gyorsforgalmi úthálózaton üzemeltetett, összesen 273 db útmeteorológiai állomásunk. A mérőállomások az útburkolatba és az út mellé telepített érzékelők segítségével információkat szolgáltatnak az útburkolat állapotáról és a helyi időjárási körülményekről egy központi informatikai rendszernek. Az adatok a téli útüzemeltetés irányítási pontjain megjelennek térképi és táblázatos formában is. Az állomások mérik a levegő és a burkolat hőmérsékletét, a levegő páratartalmát, a burkolat állapotát – száraz, nedves, vizes, deres, havas, jeges – valamint az útburkolatra kijuttatott útszóró só, egyéb kémiai anyag koncentrációját.

1.2.9. A téli útüzemeltetési feladatok:

1.2.9.1. Síkosságmentesítés

A téli időszak egyik legbalesetveszélyesebb jelensége a hajnali páralecsapódás okozta lefagyás. Ezt megelőzendő és megszüntetendő használunk olyan szórógépeket, amelyek a magasabb rendű utakon útszóró só és kalcium-klorid oldat egyidejű kijuttatásával úgynevezett nedvesített szórást végeznek. Ennek lényege, hogy a kiszórt anyag nem pereg le az út felületéről, így hatékonyabban fejtheti ki hatását. A ma használatban lévő szóró berendezések nagy többsége már pontosan beállítható, így mindig csak a feladathoz legszükségesebb mennyiségű anyag kerül az útra, ezzel minimálisra csökkentve a környezeti terhelést.

Az úthálózati szerepük alapján fontos szakaszokon megelőző sózást is végzünk, ez a forgalmas autópályákat, autótutakat és főutakat érinti elsősorban. Ez azt jelenti, hogy az előrejelzések alapján még a havazás vagy síkosság kialakulása előtt szóróanyagot juttatnak ki a burkolatra.

Az alsóbbrendű utakra esetenként másfajta síkosság-mentesítő anyagot is szórunk. Homokot, apró kőzúzalékot, esetleg salakot, illetve ezek sóval kevert változatát.

A téli mentesítés során használt olvasztó, illetve érdesítő anyagok:

- a) Olvasztó anyagok:
 - 1. nátrium-klorid (NaCl)
 - 2. kalcium-klorid (CaCl₂),
- b) Érdesítő anyagok:
 - 1. homok (éles szemű),
 - 2. zúzalék (max. 5 mm-es szemnagyságú),
 - 3. salak (őrölt és osztályozott, v. granulált),
- c) Érdesítő anyag és só keverék.

A síkosság-mentesítési munkákra elsősorban saját tulajdonú kombinált (sósóró berendezéssel és hókével felszerelt) gépeket biztosítunk. Mivel gazdaságtalan lenne egész évben a teljes szükséges gépállomány üzemben tartása, kapacitás hiány esetén igénybe vesszünk saját eszközeinken felül bérelt kombinált gépeket is. A kombinált bérelt eszközök alkalmazási időszaka december 1-től március 15-ig terjed, mely időszak az időjárás függvényében módosítható.

1.2.9.2. Hóeltakarítás – ekézéssel

Ha a hó vastagsága eléri az OKKSZ-ben előírt vastagságot a burkolaton, meg kell kezdeni az ekézést. A hó-eltakarítási munkák végrehajtására mérnökségenként hóeltakarítási terv készül, mely tartalmazza a tisztítási munkák sorrendjét és a beosztott gépeket.

Az ekézési feladatokkal egyidejűleg minden esetben (kivéve a rajonos utak nem szórt szakaszain) 20-40 g/m² mennyiségű sósórást végzünk, hogy a folyamatos járhatóságot biztosítani tudjuk. A sósórást célja a maradék hó megolvasztása, a lefagyás elkerülése, illetve további havazás esetén a letapadás megakadályozása.

1.2.9.3. Hóakadályok megszüntetése

Hófúvás akkor van, ha a szél 35-40 km/óránál erősebb, illetve ha az útra merőleges irányú szél a nyílt terepen vezetett útra hordja az út környezetében lévő porhavad. A hófúvások okozta, olykor több méter magas hóakadályok megszüntetése téli elhárítás egyik legnehezebb feladata. A hóakadályok megszüntetésére csak az erre a feladatra kifejlesztett hómarók alkalmasak. Ezek képesek a hófúvás megszűnése után az olykor másfél- két méteres hófalak áttörésére is.

Komolyabb hófúvások esetén az adott útszakaszt saját hatáskörünkben lezárjuk, hiszen a védekezést csak a szél lecsendesülése után lehet hatékonyan megkezdeni. Ilyen esetekben csak az élet és vagyonbiztonság megőrzése érdekében küld ki a területileg illetékes mérnökség gépet.

A hófúvásveszélyes területeken megelőzés céljából hófogó rácsokat és hálót helyez ki, valamint hóvédő erdősávokat telepít Társaságunk.

1.2.10. A téli útüzemeltetés eszközei:

1.2.10.1. Az alapellátás gépei

Ezek a téli útviszonyoknak megfelelően felkészített nehéz teherautók felszerelhetők különböző hóékekkel, szóró berendezésekkel, valamint hómaró fejekkel. A gépek saját tulajdonunkban vannak, vagy béreljük azokat. Minden eszközön folyamatos munkarendben, a speciális gépek kezelésére és a különböző időjárási helyzetekben való munkavégzésre felkészített kezelő teljesít szolgálatot.

1.2.10.2. Lehívható gépek

A rendkívüli helyzetek kezelésére (nagyobb havazás, a hóeltakarítást akadályozó elakadt járművek mentése) vállalkozókkal kötött szerződések alapján nagy teljesítményű gépi eszközök rendelkezésre állását biztosítjuk a teljes téli útüzemeltetési időszakban.

1.2.10.3. Célgépek

Ezek csak egy adott feladatra használhatóak. Ilyenek a mérnökségek rakodógépei, valamint a ZIL önjáró hómarók és teherautóra vagy traktorra szerelt hómarók, amelyek közül sok már több mint harminc éves, de most is kiválóan teljesít szolgálatot.

A téli időszakban a mérnökségeken és géptelepeken a gépek működőképességét biztosító szakmai háttér mozgósítható annak érdekében, hogy egy elhárításban részt vevő gép műszaki hiba miatti hosszabb távú kiesése ne merüljön fel, mivel az komolyan visszavethetné a védekezés hatékonyságát.

1.2.11. Rendelkezésre álló anyagok és gépek:

A téli útüzemet, vagyis november 10-ét megelőzően az előkészületekhez hozzátartoznak a téli gépszemlék. Ilyenkor vizsgáljuk át tüzetesen a téli kezdés előtt utoljára a téli feladatokra felkészített gépeket. Rendelkezésre álló gépparkunk nem elegendő téli feladataink maradéktalan ellátására, ezért bérelt és lehívható eszközökkel kiegészítjük azt. A társaság nem adhatja ki a kezéből a felelősséget, ezért olyan szerződést nem köt, amelynek értelmében egy vállalkozó feladata lenne egy adott szakasz síkosságmentesítése. A szerződések mindig arról szólnak, hogy a vállalkozó, Társaságunk ügyeletesének megbízásából köteles az éppen aktuális feladat elvégzésére. A vállalkozói szerződéseknek két formája van:

- a) Bérelt gépről beszélünk, ha a vállalkozó a gépével és a szükséges személyzettel a számára kijelölt téli szolgálati helyen munkára készen várakozik, és ezért fix összegű havidíjat kap.
- b) Lehívható bérelt gépről beszélünk, ha a vállalkozó alkalmanként munkába hívható, amiért minden esetben külön fizet a társaság.

1.2.11.1. Az anyagok

Társaságunk közbeszerzési eljárással szerzi be a téli munkákhoz szükséges anyagokat. A mérnökségek induló sókészlete a hivatalosan meghatározott téli időszak kezdetére rendelkezésre áll. Egy átlagos téli időszak alatt a mérnökségek útszóró só felhasználása országos szinten 160 – 200 ezer tonna. A téli költségek nagy részét az állandó készenlét fenntartása, valamint a síkosság elleni védekezés teszi ki.

1.2.11.2. Különleges helyzetek és a közlekedésbiztonság

A havas utakon nyári gumival közlekedő autósok és fuvarozók saját és mások testi épségét is kockára teszik. A Társaságunknak elsősorban a téli közlekedésre nem felkészített kamionok és tehergépjárművek okoznak komoly problémát, elakadásuk a többi közúti közlekedők mellett a tisztítást végző gépek munkáját is akadályozzák. Ez különösen hóátfúvásos időben veszélyes, mert a hótorlaszok ilyenkor nagyon gyorsan kialakulnak, a negyed órát vesztelő hókotró miatt másutt mások órákra a hó fogságába kerülhetnek.

A hirtelen leesett nagy mennyiségű hó, illetve a jelentős hófúvások a védekezési rendszer gyors, hatékony átalakítását teszik szükségessé. Ilyenkor az elsődleges feladat az élet- és vagyonbiztonság védelme, ezért a munkák fontossági sorrendje megváltozik. Elsődleges a közellátás biztosítása, az állandó kórházi kezelésre járók szállításának megoldása, a járhatatlanná váló utak, elzárt települések felszabadítása, és csak ha mindez már adott, akkor kezdődhet az utak jól járhatóvá tétele.

Megyei igazgatóságaink és mérnökségeink ilyenkor operatív módon végzik feladatukat a megyei Védelmi Bizottságok koordinálásával. A téli feladatok végrehajtásában együttműködő partnerek lehetnek az önkormányzatok, a megyei kormányhivatalok, a Honvédség, a Rendőrség, valamint a Katasztrófavédelem szervei is. Megjegyezzük, hogy feladatunk ilyenkor is elsősorban a közúti közlekedés feltételeinek mihamarabbi helyreállítása a saját intézkedési tervünk alapján.

1.2.12. FMR rendszer:

Társaságunknál Flottamenedzsment Rendszer (MK FMR- járműfedélzeti adatgyűjtési és továbbítási rendszer) működik, mely az elhárítást végző gépeink helyzetét és a munkavégzés folyamatát követi nyomon. Továbbá alkalmas a rendszerek költségek csökkentésére, valamint a vagyonbiztonság növelésére, az úton végzett tevékenységekről szolgáltatott hiteles adatok szolgáltatása mellett.

Jelenleg a téli elhárításban részt vevő saját gépeken felül a bérelt gépek jelentős része is be van kötve a rendszerbe.

1.2.13. EDR rendszer:

2019 november 10-től Társaságunk csatlakozott az Egységes Digitális Rádiótávközlő Rendszerhez (EDR), mely elsődlegesen a készenléti szervezetek (például: rendőrség, mentő, tűzoltóság, katasztrófavédelem) számára készült magas rendelkezésre-állású, megbízható, országos rádiótávközlő rendszer. Minden olyan járműbe, amely a téli elhárításban részt vesz beszerzésre került EDR készülék. Ennek köszönhetően több mint 1.300 db EDR készülék támogatja a hatékony kommunikációt a diszpécseri információáramlás és a téli feladatok ellátása során.

1.3. MÁV Zrt.

A MÁV Zrt. szakmai szervezeteinek a téli időszakra való felkészülését a 18/2017. (III. 17. MÁV Ért. 8.) EVIG sz. utasítás a téli időjárás alkalmával követendő eljárásról D.4.sz. utasítás (továbbiakban: D.4. sz. Utasítás)” szabályozza. Az utasítás rendelkezik a téli időjárás által okozott forgalmi zavarok és közlekedési akadályok megelőzéséhez szükséges intézkedések megtételéről, valamint az azzal kapcsolatban bekövetkezett események elhárítása során követendő eljárásokról.

A Pályaműködtetési Vezérigazgató-helyettesi Szervezet Pályavasúti Területi Igazgatóságainak szakmai szervezetei a téli időszakra való felkészülést a D.4. sz. Utasításban foglalt feladatok és

határidők betartásával végzik. A felkészülés során olyan hiányosság, elmaradás, ami a téli forgalom lebonyolítását előreláthatóan veszélyeztetné nem merült fel.

A D.4. sz. Utasítás rendelkezései szerint a területi feladatok meghatározása és szabályozása megtörtént, a Területi Téliforgalmi Rendelkezések és a Téliforgalmi Végrehajtási Utasítások elkészültek az érintett szervezeti egységek részére.

A felkészülés során a téli forgalom lebonyolításában résztvevő munkavállalók oktatása időszakos képzés keretében és a szolgálati helyeiken ütemezetten történik.

A munkavégzéshez szükséges mennyiségű anyagok (pl. csúszásmentesítő, fagytalánító) rendelkezésre állnak. Az INKA rendszerben a szükséges megrendelések előkészítése folyamatosan történik.

A felkészülés folyamatának nyomon követésére a Pályavasúti Területi Igazgatóságok státuszjelentéseiket az alábbi ütemezés szerint küldték, illetve küldik meg a Pályafenntartási Osztály részére:

- 2022. október 14.
- 2022. október 31.
- 2022. november 15.
- 2022. november 30.

A felkészülés során kiemelt figyelmet fordítanak az alábbi feltételek biztosítására:

- a) az elhárításhoz szükséges kézi szerszámok rendelkezésre állása, hiány esetén pótlása, kijelölt tárolókban történő elhelyezése,
- b) a védekezéshez szükséges eszközök (pl. hófogó rácsok) állapotának felülvizsgálata és szükség szerinti javítása, cseréje, a veszélyeztetett területekre történő elhelyezésük az utasítás szerint történik,
- c) a villamos és gáz üzemű váltófűtő berendezések felülvizsgálata megtörtént, vágányzári munkák folyamatosak, a működésük biztosításához szükséges intézkedések megtörténtek, karbantartási szerződések rendelkezésre állnak,
- d) a munkavégzéshez biztosítandó készenléti helyiségek, melegedők, védő eszközök, védő ital stb. rendelkezésre állása,
- e) a téli forgalom lebonyolításában részt vevő munkavállalók készenléti beosztásainak elkészítése, biztosítása.

A vasúti forgalom folyamatos lebonyolítása érdekében, a szükséges munkák irányítására és végzésére kijelölt munkavállalók a készenléti beosztások szerint rendelkezésre állnak. Az Országos Meteorológiai Szolgálat időjárás előrejelzése alapján az érintett térségekben és időszakokban házi vagy munkahelyi készenlét kerül elrendelésre – mérlegelve a várható időjárási körülményeket oly módon, hogy a szükséges beavatkozások a zavartatások elkerüléséhez szükséges időben végrehajthatók legyenek – a D.4. sz. Utasításban meghatározott készségi fokozatok szerint.

A téli időszakban a biztonságos és balesetmentes vonatközlekedés lebonyolítása érdekében végzendő feladatokat – mint kitérők, peronok, utas- és a gyalogos közlekedési útvonalak, vasúti átjárók, a MÁV Zrt. állagában lévő gyalogos felüljárók, aluljárók hó- és jégmentesítése – a Pályavasúti Területi Igazgatóságok saját munkavállalóik mellett külső vállalkozókkal vállalkozási szerződések alapján végzik.

A kitérők és gyalogos felüljárók hó- és jégmentesítésében a MÁV Zrt. leányvállalata a MÁV FKG Kft. munkavállalói is szerződéses keretek között részt vesznek.

A Budapesti Pályavasúti Területi Igazgatóság – kiemelten a budapesti elővárosi vasúti forgalom zavartalan lebonyolíthatósága érdekében – és a Miskolci Pályavasúti Területi Igazgatóság az előző évben kialakult készenléti nehézségei miatt a hiányzó létszámát közbeszerzési eljárás lefolytatásával kiválasztott vállalkozók igénybevételével tudja biztosítani. A külső szolgáltatás igénybevételéhez szerződésekkel rendelkeznek.

Az utasok által használt területek, valamint a MÁV Zrt. ingatlanjaihoz tartozó területek, közlekedési utak, aluljárók, lépcsők, peronok, utas-csarnokok, várótermek, előterek tisztántartását, takarítását végző vállalkozók rendelkezésre állnak, a Megrendelő - Vállalkozó vezetői szintű egyeztetések megtörténtek.

Az állomási és nyíltvonali vonatközlekedés zavartalanságának biztosításához a vontató járművek és a vasúti pálya hó- és jégmentesítésére felhasználható eszközök rendelkezésre állnak, az erőforrások felhasználásához hatályos szerződésekkel rendelkeznek.

A téliforgalomra való felkészülést az ellenőrzésre kötelezettek rendszeresen ellenőrzik, szükség esetén, rövid úton intézkednek.

A MÁV Zrt. Biztonsági Főigazgatóság a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósággal (továbbiakban: BM OKF) együttműködve felkészült a rendkívüli időjárási helyzetek esetén megalakuló Központi Operatív Törzs tagjaként a közvetlen és folyamatos helyzetelemzéssel a vasúti forgalom lebonyolításában várható zavart okozó akadályok elhárítására. A MÁV-csoport kapcsolattartójaként a rendkívüli helyzetek bekövetkezése esetén tartandó felkészítő megbeszéléseken képviseli a MÁV Zrt. érdekeit:

- a) A MÁV Zrt. Biztonsági Főigazgatóság és a BM OKF vezetői minden évben folyamatosan értékelik az elmúlt időszak eseményeit, elemzik az együttműködés tapasztalatait.
- b) A MÁV Zrt. Biztonsági Főigazgatóság koordinálásával a MÁV Zrt. részt vett 2022. február 24-én a vizek kártételei elleni védekezésre történő online megtartott felkészítésen.
- c) MÁV Zrt. Biztonsági Főigazgatóság koordinációjában, a Szombathelyi Területi Vasútbiztonság szervezésében, illetve a Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság közreműködésével megrendezésre került Celldömölk vasútállomáson 2022. április 25-én az országos katasztrófa-felszámolási együttműködési gyakorlat.
- d) A BM OKF és a MÁV Zrt. közös 2022. évi katasztrófavédelmi gyakorlatok rendszerében meghatározottak szerint a MÁV Zrt. részt vett Füzesabony állomáson 2022. június 10-én megrendezésre került katasztrófavédelmi együttműködési gyakorlaton.
- e) A MÁV Zrt. vasúti pályahálózatán későbbiekben bekövetkező káresetek hatékonyabb felszámolására, illetve a MÁV-csoport szakembereivel történő szorosabb együttműködés érdekében szakmai egyeztetésre került sor a BM OKF műveleti főigazgató-helyettes és a MÁV Zrt. Biztonsági Főigazgatóság vezetői között 2022. szeptember hónapban.

A Biztonsági Főigazgatóság és a BM OKF vezetői minden évben folyamatosan értékelik az elmúlt időszak eseményeit, elemzik az együttműködés tapasztalatait.

A gyakorlatok elősegítik a kritikus üzleti folyamatok végrehajtásának folyamatát, a sérülés vagy leállás utáni visszaállítására kiadott vállalati utasítások alapvető céljait, az üzletmenet-folytonosság biztosítását, a katasztrófa-elhárítási feladatokra való felkészülést, annak érdekében, hogy az ilyen rendkívüli esetekre előre felkészülten, egy adott forgatókönyv szerint biztosíthassák a vállalat üzleti folyamatainak működőképességét, illetve a támogató műszaki, információs/informatikai rendszerek teljes visszaállítását és működését.

Az üzletmenet-folytonosság biztosítása a fenti helyzetben annak garantálását jelenti, hogyan lehet a vasúti közlekedést fenntartani, annak megzavarása alatt és után, legalább a legfontosabb (kritikus)

folyamatok nagyon gyors működőképességének biztosításával, kipróbált, jól definiálható eljárások végrehajtásával, a rendelkezésre álló erőforrások bevetésével.

A MÁV Zrt. felkészült a minden 1 órát meghaladó üzemzavar jelentésére a katasztrófavédelem felé, azonnali információt tud szolgáltatni arról is, hogy gyorsan helyrehozható problémáról van-e szó, vagy elhúzódó esettel állnak-e szemben.

1.4. MÁV-START Zrt.

A MÁV Zrt. által kiadott D.4. sz. Utasítással, valamint a Területi Téliforgalmi Rendelettel összhangban a Területi Személyszállítási és Vontatási Igazgatóságok (továbbiakban: TSZVI) felkészültek a télre. A TSZVI-k a Területi Téli Forgalmi Rendelkezések előkészítő munkáiban és annak véglegesítésében is részt vesznek.

Az aktualizált rendelkezések kiadásra kerülnek, ezt követően parancskönyvben kerül közlésre az érintett munkavállalók számára.

Kiadásra került/kerül a területekre vonatkozó:

- a) Területi Téliforgalmi Rendelet
- b) A hozzá tartozó létszámterv

A TSZVI-k és a Járműbiztosítási Igazgatóságok (továbbiakban: JBI) részéről az alábbi intézkedések történtek a téli forgalomra való felkészülés kapcsán:

- a) A vonatkozó rendelkezések szakmai képzés keretében történő oktatása folyamatos.
- b) Hómentesítéshez szükséges eszközök: lapát, seprű, homok az Ingatlangazdálkodási Szervezet útján biztosítva.
- c) A vontatójárművek, motorkocsik homokoló berendezéseinek ellenőrzése folyamatos. A vontatási homok mennyisége jelenleg megfelelő.
- d) A dízel vontatójárművek, motorkocsik hűtővíz ellenőrzése folyamatos, fagyállóval való ellátottságuk megfelelő.
- e) A motorkocsik utastér fűtését a JBI folyamatosan vizsgálja, ellenőrzi, szükség szerint javítja.
- f) Hideg környezetben történő munkavégzésben résztvevő munkavállalók részére a melegedőhelyiségek, védőöltözet, védőital, stb. biztosítása érdekében az intézkedések megtörténtek.
- g) A bevezetésre kerülő készenléti fokozatnak megfelelően kerül vezénylésre a mozdony személyzet. Szükség szerint operatíván az akadályoztatás miatt nem közlekedő vonatok gépei, személyzetei felhasználhatók lesznek.
- h) A járművek felkészítése ütemezetten, a tervszerű vizsgálatokon elvégzésre került.
- i) A műhelyek, üzemanyag-, kenőolaj és homokfeladó, továbbá hűtővíz előkészítő és tároló berendezések, a laktanyák és egyéb vontatási épületek, ajtók és az ablakok rendbe hozatala, a helyiségek fűtésére szolgáló központi fűtő berendezések javítása folyamatos.
- j) Folyamatos a megrendelése azon anyagoknak, amelyek zord időjárási viszonyok miatt szükségesek (pl. gázolaj, petróleum, parafinfáklyák, denaturált szesz, etilglikol, palackos PB gáz).
- k) Felkészítés alatt a közúti segélymenet gépkocsijai, felülvizsgálat alatt a járművek futóművei, gumibroncsai, fűtőberendezései. A segélyszerelvény fűtőberendezéseinek próbája folyamatos.
- l) A vontatójárművek vonatfűtő berendezéseit a karbantartó személyzet egész évben folyamatosan vizsgálja, szükség szerint javítja.

- m) A személykocsik villamos vagy egyedi fűtőberendezéseinek felülvizsgálata, javítása, próbája folyamatos.
- n) A hóeltakarító gépek havazás, hófúvás esetén a megfelelő sorozatú mozdonyokkal együtt a pályavasúti szakszolgálat megrendelésére készenlétben állnak.
- o) A 438, 478, 628 sorozatszámú mozdonyok hóekének karbantartását a JBI-k folyamatosan végzik. A hóekék vontatójárművekre történő felszerelhetőségének próbája szintén folyamatos.
- p) Kulcsos vállalati gépkocsik téli gumicseréje tervezetten megtörténik, a gépkocsik jégoldóval, jégkaparóval felszerelve.
- q) A Területi Téli Forgalmi Rendelkezések elérhetőségét valamennyi érintett munkavállaló feljelentkezési helyén biztosítják.

1.5. GYSEV Zrt.

A GYSEV Zrt. 2022/2023 évi téli időszakban a téli forgalmi utasítás szerint jár el, mely utasítás tartalmazza az erős fagy, jegesedés és sűrű havazás, hófúvásból származó zavarok megelőzésének vagy a bekövetkezett akadályok legrövidebb idő alatt történő megszüntetésének szabályait.

A Pálya Vasúti Üzletág (továbbiakban: PVÜ) területén a téli forgalomra felkészülés jegyében az alábbi intézkedések történtek.

PVÜ Koordinációs Részleg részéről, a tavalyi évi tapasztalatok alapján a vonatkozó téli forgalmi utasítás egységes szerkezetben javításra és aktualizálásra került. Az utasításnak megfelelően 2022. október 10-i dátummal a GYSEV területén három helyen (Sopron, Szombathely, Csorna) alakult meg Helyi Télforgalmi Bizottság (HTB), a területi eltérések és időjárási viszonyok, valamint az erőforrások megfelelő kezelése érdekében.

HTB feladatai:

- a) A forgalmi szolgálattevők, forgalomirányítók által a forgalmi vonalirányítónak javasolt, és az INFRA vezető által bevezetett I. fokú készenlét alatt a hatáskörébe tartozó területen a téli forgalmi feladatok ellátása.
- b) Helyi adottságoknak megfelelően a forgalom zavartalan fenntartásához a munkák koordinálása.
- c) Információk átadása a forgalmi vonalirányító és a PVÜ vezető felé.
- d) Javaslattétel a II. fokú, illetve III. fokú készenlétek bevezetésére.

A Forgalom Üzletág területén a téli forgalomra felkészülés jegyében az alábbi intézkedések történtek:

- a) A téli forgalmi utasítás előírása alapján 2022. szeptember 20-23. közötti időszakban megtartásra kerültek a téli forgalmi üzemszemlék.
- b) Az üzemszemle megállapításairól felelősök és elhárítási határidők meghatározásával jegyzőkönyvek készültek.
- c) Az üzemszemlén készített jegyzőkönyvekben határidő megjelöléssel rögzítésre kerültek azok az azonnal elvégzendő feladatok, amelyek a téli forgalom zavartalan lebonyolításához szükségesek.
- d) A Sopron, Csorna, Szombathely központokkal megalakuló HTB-be a Forgalom Szervezet részéről a területileg illetékes állomásfőnökök delegálásra kerültek.
- e) 2022. december 10-ig a 19877/2021. számon kiadott Helyi Téli Forgalmi Végrehajtási Utasítás előírásai érvényesek a munkavállalóira.

- f) Folyamatban van a Helyi Téli Forgalmi Végrehajtási Utasítás 2022. december 11-től hatályos változatának készítése.
- g) 2022. december 10-ig a II. és III. fokozatban bevezetendő, a meghatározott vonatkeresztezési helyek alapján elkészített „R közlekedési rend” és a hozzá tartozó mozdony, szerelvény és személyzetforduló rendelkezésre áll.
- h) A 2022. december 11-től érvényes „R közlekedési rend” bevezetésekor alkalmazandó menetrendek kiutalása folyamatban van.
- i) Az időszakos oktatások keretében kiemelten foglalkoztak a téli időjárási viszonyok közötti munkavégzés során bekövetkező, fokozott baleseti veszélyforrások ismertetésével, baleset megelőzési előírásokkal.
- j) A hó és jég eltakarításához, csúszásmentesítéshez szükséges eszközök és anyagok kiszállításra kerültek a szolgálati helyekre.
- k) A melegítő ital elkészítéséhez szükséges alapanyagok kiszállításra kerültek a szolgálati helyekre.
- l) A kijelölt melegedőhelyek ellenőrzése megtörtént, azok alkalmasak a hó és jég eltakarításban, csúszásmentesítésben résztvevő munkatársak ott tartózkodására.

Az Infrastruktúra Üzletág területén a téli forgalomra felkészülés érdekében az alábbi intézkedések történtek/történnek:

- a) állomási és vonali bejárások folyamatosak
- b) kitérők téliesítése folyamatos
- c) szóróanyagok kiszállítását folyamatosan végzik
- d) váltófűtések ellenőrzése megtörtént
- e) szükséges eszközök beszerzése, pótlása folyamatban
- f) munkaruházat biztosítása megtörtént
- g) gépjárművek téli felkészítése megtörtént
- h) felsővezeték védőföldelések ellenőrzése megtörtént
- i) előfűtő berendezések ellenőrzése megtörtént
- j) a HTB-k alakuló ülését a téli forgalmi utasítás szerint összehívták

Az Ingatlangazdálkodási Üzletág területén a téli forgalomra felkészülés érdekében az alábbi intézkedések történtek:

- a) A területi téli forgalmi bejárások megtörténtek, melyeken az ingatlangazdálkodási szakterület minden esetben képviseltette magát (Rajkán és Csornán 2022.09.20-án, Szombathelyen 2022.09.21-én, Sopronban 2022.09.22-én, Szentgotthárdon 2022.09.23-án voltak a bejárások).
- b) Az érintett állomásokon a csatolt állomások és megállóhelyek feladatai is áttekintésre kerültek (a megvalósítási határidők döntően 2022.11.30-i időpontban kerülnek meghatározásra).
- c) A 2022/2023-as téli időszakra a beszerzési területtől a téli csúszásmentesítéshez Sopron telephelyre 5400 kg só és 15400 kg csúszásmentesítő anyag, Szombathely telephelyre 600 kg só és 2600 kg csúszásmentesítő anyag került megigénylésre.
- d) 2019.04.21-től a 303/2019. számú, „Gépi és kézi hóeltakarítás és csúszásmentesítés a GYSEV Zrt. kezelésében lévő utakat és járdákat illetően Sopron területén” tárgyú vállalkozási szerződés alapján történik a kis és nagygépes hó eltakarítás Sopronban. A szolgáltatást a B+N Zrt. végzi.

A Gépészeti Üzletág területén a téli forgalomra felkészülés érdekében az alábbi intézkedések történtek:

- a) Mozdonyok téli felkészítése, a motorkocsik és személykocsik fűtőberendezéseinek felülvizsgálata folyamatos.
- b) A mozdony és a kocsiműhelyben a téli ügyeleti készenléti listát elkészítették.
- c) A hőügyelet elrendelése esetén a motorműhely kiképzett ügyeletesei a kijelölt Ganz M44 sorozatú 448-312 számú dízel mozdonyra felszerelik a hókotrót. Elrendelés esetén a hókotró hótörő-meneteket hajt végre. A mozdony Sopronban áll készenlétben.
- d) A hó és jég eltakarításához, csúszásmentesítéshez szükséges eszközöket és anyagokat ellenőrizték, a hiányosságokat pótolták.

A Személyszállítási Üzletág részéről, az alábbi intézkedések, végrehajtandó feladatok kerültek meghatározásra, a téli forgalom lebonyolításával összefüggésben.

- a) A 43. naptári hétre elkészült a II. fokozatnál alkalmazható „R menetrend”, amelynek bevezetését a Pályavasúti Igazgató rendelheti el. A dokumentum csökkentett darabszámú vonat közlekedtetését tartalmazza, egyedi menetrend alapján, ahol minden vonalon kb. 2 óras időközönként követik a szerelvények egymást.
- b) 2022. december 11-ig a 2021/2022-re kiadott „R menetrend” érvényes.
- c) A HTB csoport feladatainak támogatására 4 fős HTB különítményt hoztak létre.

Személyzet, Szabályzók:

- a) A 2022/2023. menetrendi időszakra vonatkozó téli forgalmi szabályozásban jelentős változás nem várható. A téli forgalmi utasítás aktualizálása folyamatban van (jelentős, elvi változás nem várható, csak pontosítások), mely legkésőbb a 2022/2023 menetrendi időszak kezdetéig kihirdetésre kerül.
- b) 2022. III. negyedéves vonatkísérői szakmai oktatások központi témái voltak a téli forgalommal összefüggő teendők, és az előző téli időszak tapasztalatai, kiemelt figyelemmel a rendkívüli helyzetek kezelésére, továbbá az esetlegesen nyílt vonalon közlekedő vonatokon maradt utasokkal kapcsolatos teendőkre.
- c) Zord időjárás esetén a hó eltakarításra igénybe vehető dolgozói kör meghatározásra került (állandó jelleggel saját kocsitakarító személyzet – 2 fő Sopron állomásra, illetve adott fokozat esetén igénybe vehető további személyzet).
- d) Téli forgalommal kapcsolatos munkavégzés alkalmával az egyéni védőfelszerelés juttatási rendje szabályozva van.
- e) Az igénybe vehető pihenő-melegedő helyiségek kijelölése megtörtént.
- f) A fűtési rendszerek beüzemelése megtörtént.
- g) Az érintett munkakörökben a védőital ellátás biztosított, a megrendelés megtörtént, a szolgálati helyeken a folyamatos rendelkezésre állás biztosított.
- h) 2022. évi ruhaellátás kiosztása valamennyi munkakör tekintetében megtörtént, téli ruházat egyen és formaruhás személyzet részére is biztosított.

Járműpark:

- a) 2022. évi negyedéves képzéseken a kocsik műszaki állapotával kapcsolatos hiányosságok bejelentésére vonatkozó szabályozás többször oktatásra került. A gördülő állomány elfagyas védelmére (különös tekintettel 21-90/31-90 sorozatszámú vasúti kocsikra) az utazószemélyzet IV. negyedéves oktatásán kiemelt figyelmet fordítanak.

- b) A szerelvények megfelelő előfűtésének biztosítása érdekében az állomási technológiával és az előfűtési terv megfelelő kialakításával a korábbi évek gyakorlata szerint a menetrendváltás kezdetéig megtörténik.
- c) A forgalmi szakterület – előzetes egyeztetéseiknek megfelelően – a téli forgalom idején kiemelt figyelmet fordít a járművek folyamatos hőntartására.

Egyéb területek:

- a) A vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően a jelenlegi menetrendi időszakra rendelkezésre áll a zord időjárás esetén bevezethető menetrend, illetve az ehhez tartozó szerelvényforduló. Meghirdetése az adott fokozat elrendelése esetén a rendelkezésre álló felületeken, szóróanyagokban, illetve a médiában történik meg.
- b) A 2022/2023. évi menetrendi időszakra vonatkozó menetrend még nem került hivatalosan jóváhagyásra, jelenleg zajlik az alapmenetrend mellett a rendkívüli helyzetre vonatkozó menetrend és az ezekhez kapcsolódó technológiák készítése.
- c) A hatóságok és a média felé a vonatforgalmat érintő tájékoztatási rend meghatározásra került.
- d) A megnövekedő információs igények kielégítésére a többletlétszám biztosítása az adott napi helyzet függvényében operatív intézkedések alapján biztosítható (pl. pénztárból átcsoportosítás, vagy reszortos munkavállalók bevonása).

A Biztonsági Üzletág területén a téli forgalomra felkészülés jegyében az alábbi intézkedések történtek:

- a) Részt vettek az BM OKF téli felkészítésén 2022. október 28-án.
- b) Folyamatosan részt vesznek a Helyi Védelmi Bizottságok téli felkészítésén és egyeztetésein (Sopron, Szombathely, Győr, Csorna, Kapuvár, Kőszeg, Szentgotthárd, Körmend, Zalaegerszeg).
- c) A Katasztrófavédelmi Igazgatóságok közlése alapján, közúti forgalom korlátozása esetén a GYSEV Zrt. a Soproni Logisztikai Központban és Lövő állomás területén biztosítja a tehergépjárművek parkolását, szociális blokk és melegedők használatát a sofőrök részére.
- d) A GYSEV Zrt. a Helyi Védelmi Bizottságok felkérésére az állomás épületeket megnyitja, biztosítja melegedés céljából.
- e) Helyi önkormányzatokkal szerződéseket kötnek a járdák és a peronok hó eltakarítására és csúszásmentesítésére.

A GYSEV Zrt. az alábbi szervezetekkel rendelkezik együttműködési megállapodással.

- 1) Katasztrófavédelmi szervezetek:
 - a) BM OKF
 - b) Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - c) Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
 - d) Zala Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

A katasztrófavédelmi együttműködési megállapodások tartalmazzák a kölcsönös tájékoztatási, az életmentési, a tűzoltási, a jelentős vagyoni kár felszámolási, vészhelyzet kialakulásának megelőzési, illetve helyreállítási, valamint a veszélyes áruk ellenőrizetlen szabadba jutása esetén végrehajtandó feladatokat.

- 2) Közlekedési vállalatok:
 - a) MÁV Zrt.
 - b) Északnyugat-magyarországi Közlekedési Központ Zrt.
- 3) Külföldi vasúttársaságok:
 - a) ÖBB (Österreichische Bundesbahnen) Osztrák Szövetségi Vasutak
 - b) ŽSR (Železnice Slovenskej republiky a.s.) Szlovák Állami Vasút
- 4) Soproni Meteorológiai Állomás

1.6. Volán Egyesülés

A téli üzemeltetés a társaságok minden dolgozójától fokozott figyelmet, szoros együttműködést és ésszerű gazdálkodást követel. A szolgáltatás fenntartását akadályozó és korlátozó téli időjárás esetén a szolgáltatás színvonalának szinten tartása a társasági erők és eszközök ésszerű felhasználását, szükségszerű átcsoportosítását igényli, a takarékoság szem előtt tartásával.

A korábbi éveknek megfelelően a téli üzemre történő felkészülés kiterjed a társaságok tulajdonában és üzemeltetésében lévő járművekre (autóbuszok, trolibuszok, villamosok), ingatlanokra, valamint a személyi állomány rendkívüli időjárási helyzetre történő felkészítésére.

A társaságok részére belső igazgatói utasítás és/vagy közgyűlési rendelet határozza meg a téli üzemeltetésre vonatkozó feladatokat, amelyek elősegítik a közösségi közlekedés folyamatos biztosítását rendkívüli téli időjárás bekövetkezése esetén is.

Az autóbuszok téli felkészítése 2022. szeptember elején kezdődött a nemzetközi forgalomban is szállítást végző járműveken. A nemzetközi forgalom ellátásában résztvevő autóbuszokra M+S, illetve 3PM minősítésű gumibroncsok kerültek felszerelésre. Ezek az abroncsok a téli időszakban megfelelően beállított gumibroncsnyomás mellett, kellőképpen biztosítják az autóbuszok optimális teljesítményét a vizes és havas útfelületeken. Az üzemeltetési feladataiktól függően ellátásra kerültek az autóbuszok hólánccal, a külső indítási segítség igénybevételének a lehetőségét biztosító indítókábelekkel, a léghálózat feltöltését biztosító tömlőkkel, utántöltés céljából téli ablakmosó folyadékkal. Az autóbuszok mellékhelyiségeinek téli körülmények közötti üzemeltetését biztosító fagymentesítő adalék beszerzése megtörtént.

Az autóbuszok többségén, a hajtott futóműveken négy évszakos üzemeltetést lehetővé tevő gumibroncsok vannak felszerelve egész évben. Ellenőrzésre kerültek ezeken az abroncsokon a mintázatok csatornamélysége (legalább 5 mm-es profilmélység szükséges a gumibroncs és az útfelület megfelelő tapadásának biztosítása érdekében).

Futózott abroncsok esetén kiemelt figyelmet fordítanak a futófelület épségére, a megfelelő mintázatú, csatornamélységű, és megfelelő pozícióba (hajtott tengely) szerelt futózott abroncsok alkalmazásánál.

Az állóhelyi fűtőkészülékek ellenőrzéssel egybekötött indítása végrehajtásra került, ahol szükséges volt ott a javítások megtörténtek. Kicserélésre kerültek a páramentesítő motorok szennyezett levegőszűrői, megtörtént az utastéri befúvómotorok és fűtőtestek működésének az ellenőrzése, szükség esetén a javítása vagy cseréje.

Megtörtént a hűtőfolyadékok fagyűrő képességének ellenőrzése, ahol szükséges, ott az előírás szerinti -25 °C-os beállítást elvégezték.

Megtörtént az autóbuszok ablaktörlőinek ellenőrzése, az ablaktörlő karok és lapátok szükség szerinti cseréje, a szélvédőmosó tartályok téli-fagyálló ablakmosó folyadékkal történő feltöltése.

Ellenőrzésre kerültek a fékbetétek, féktárcsák, dobfékek állapota, működőképessége, méretbeli megfelelősége, a járművek lefékezettsége és az elektronikus biztonsági berendezések (pl.: ABS, ASR) kifogástalan működőképessége. Átvizsgálásra, ellenőrzésre kerültek a tartós lassító fékberendezések.

Folyamatos az autóbuszok légkörhálózatának a víztelenítése, valamint az autóbuszokba épített légkörhálózati elemek szivárgásmentes működésének a biztosítása. A sűrített levegőhálózat előkészítő elemeinek, a légszárító, a Haldex szelep működésére, légszárító patronok cseréjére kiemelt figyelmet fordítottak a műszaki szakemberek, a cseréket szükség szerint folyamatosan elvégzik.

Ellenőrzésre kerültek az autóbuszok világító- és fényjelző berendezései, a visszapillantó tükrök páramentesítésének a működése, a légszűrők, a hajtószíjak és az üzemanyagellátó rendszere. Kicserélésre kerültek a fűtőberendezések üzemanyagszűrői.

Megtisztításra, kezelésre kerültek az akkumulátorok kivezetési pólusai, megtörtént a csatlakozó saruk rögzítettségének ellenőrzése a megfelelő indítóáram biztosításának az érdekében. Az akkumulátor cellák elektrolit szintjeinek a beállítása megtörtént, majd ellenőrzésre került az akkumulátorok indítókapacitása.

Az oldalablakok, az utas ajtók, a tetőszellőzők tökéletes zárhatóságának és tömítettségének az ellenőrzését és beállítását elvégezték a társaságok.

Trolibusz és villamos járműveknél téli áramszedő csúszószenek használata, az utasok áramütés elleni védelmeinek ellenőrzése megtörtént.

A műszaki telepekre, illetve a nagyobb végállomásokra tartós hideg esetén – az autóbuszok hidegindításának biztosítása céljából – éjszakai szolgálat kerül vezénylésre. A fagyszolgálat megszervezése, létszámának megállapítása a helyi adottságok függvényében történik. Megtörtént a téli forgalmi vezetői készenlét-beosztás elkészítése. A szakterületi vezetők előre elkészített beosztás alapján ügyeleti rendszerben állnak készenlétben rendkívüli havazás esetén.

Indítóakkumulátorok kerülnek telepítésre a távoli végállomásokra, hogy szükség esetén azonnal cserélni lehessen a lemerült, tönkrement akkumulátorokat.

A műhelykocsik felszerelésének része a befagyott légszelepek kiolvasztására szolgáló hőlégfúvó, tartalék akkumulátorok, szűrők, gyakori cserés alkatrészek.

Az időjárási előrejelzés alapján – melyet a társasági járműenergetikus szolgálat – a műszaki igazgató/üzemeltetési főigazgató a tartós hideg megérkezése előtt (-15 °C) elrendeli a téli gázolaj beszerzését.

A 2022. évi téli üzemre történő felkészülés során az anyagellátás területén a beszerzések kiterjesztésre kerültek a rendkívüli időjáráshoz kapcsolódó anyagokra, a fagyálló hűtőfolyadékra, téli ablakmosó folyadékra, valamint extra, mélydermedésű üzemanyag beszerzésre, valamint az ingatlanok területére felhasználandó síkosság-mentesítő anyagokra.

A munkavégzésük alatt a munkaidejük nagyobb részét külső időjárási körülmények között töltő munkavállalók téli üzemeltetési pótlékot kapnak.

A személyi állomány a rendkívüli időjárási helyzetre történő felkészítését, az információs csatornák elérhetőségét biztosítani hivatott, évente frissítésre kerülő szabályozás kiadásra került. A téli időszakra járó forma-, munka- és védőruhák biztosításra kerülnek a munkavállalók részére. A téli védőitalok (tea, citromlé, csipkeszörp) beszerzése még folyamatban van, azoknak a dolgozók részére való biztosítása folyamatos lesz.

A műhelyek, az irodák, az egyéb helyiségek fűtésrendszereinek felülvizsgálata jelenleg is zajlik, az ezen a területen szükséges javítások is végrehajtásra kerülnek.

A társaságok autóbusz állomásain, illetve a vasúti pályauzemeltetési feladatot is ellátó társaságok által üzemeltetett megállóhelyeken a síkosság-mentesítési, hó eltakarítási feladatok elvégzése részben saját erőforrásokkal, részben külső szolgáltató bevonásával történik.

Azon autóbusz állomásokra és telephelyekre vonatkozóan, ahol eddig nem állt rendelkezésre szerződés a hó- és síkosság-mentesítési szolgáltatás elvégzésére, a szolgáltatás beszerzési eljárások lefolytatására kerültek, melyek alapján a szerződések aláírása megtörtént.

Azon telephelyeken, ahol saját munkavállalókkal történik a téli hó eltakarítás a szükséges szóróanyagok és a hó eltakarítás végzéséhez szükséges eszközök beszerzése megtörtént.

A társaságok a fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII.30.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdésének megfelelően belterületi közterületen síkosság-mentesítésre kalcium-klorid granulátum szóróanyagot használnak, nátrium-klorid alapú útszóró só – a fás szárú növények védelme, a dísztegla- és beton jellegű peronburkolatok felületvédelme érdekében – nem alkalmaznak. A kalcium-klorid gyakorlati tapasztalatok alapján kb. $-8\text{ }^{\circ}\text{C}$ hőmérsékletig hatékonyan alkalmazható jegesedés megakadályozására, jég olvasztására, ellentétben az útszóró sóval, ami kb. $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$ hőmérsékletig hatásos.

A kalcium-klorid granulátum alkalmazása az aktuális időjárás előrejelzésnek megfelelően havazás vagy ónos eső várható érkezését megelőzően jellemzően kézi szórással történik az utasforgalommal érintett megállóhelyi peronokon, és a kapcsolódó gyalogos közlekedési útvonalakon, végállomási és telephelyi gyalogos közlekedő utakon. A szóróanyag ismételt felvitele a csapadék mennyiség és a hőmérséklet függvényében ismételt kézi szórással történik.

Téli időszakban – igény szerint, eseti megrendelés alapján – végeztetik a társaságok az autóbusz, trolibusz, villamos végállomások és a telephelyek forgalmi sávjainak só-homok szóróanyaggal történő síkosság-mentesítését, a mindenkori kapacitási korlátoknak megfelelően.

-A villamospálya téli takarítására használatos univerzális pályakarbantartó gépjárművek műszaki /*felkészítése megkezdődött (nyomvályú tisztító berendezés működésének ellenőrzése, a hőke állapotának, illetve annak adapterének a vizsgálata).

A trolibusz és villamos felsővezeték hálózatok szükség szerinti fagymentesítéséhez a törető járatok biztosítása megtörténik. Jelenleg is zajlik a fűtött váltók állapotának ellenőrzése és szükség szerinti javítása, a felsővezeték rendszer állapotának ellenőrzése.

A társaságok együttműködésben állnak egyéb szervezetekkel is (pl.: Magyar Közút, BM OKF), hogy szükség esetén egyeztetni tudjanak egymással a feladatokról. A társaságok részéről az egyes diszpécserszolgálatoknál olyan döntésképes munkatársak teljesítenek szolgálatot, akik az üzemvitelt – lehetőség szerint – rendkívüli helyzetben is biztosítani tudják (pl.: vonatpótlás, melegedő autóbusz biztosítása).

BM ORSZÁGOS KATASZTRÓFAVÉDELMI FŐIGAZGATÓSÁG:

1.7. A katasztrófavédelmi szervek téli időszakai felkészülése

1.7.1. Szakmai értekezletek

A téli időjárás következményeinek felszámolása szerteágazó feladat, számos ágazatot, szervezetet érint, így az eredményes operatív együttműködés érdekében, az érintetteknek az önálló felkészülés mellett a közös felkészülésre is nagy hangsúlyt kell fektetniük.

Ennek megfelelően 2022. október 28-án a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: BM OKF) a téli időjárás következményeire való felkészülés témájában szakmai értekezletet tartott 94 fő részére (minisztériumok, közlekedési ágazat, meteorológia szakterület, egészségügyi ágazat, rendvédelmi szervek, Magyar Honvédség, energetikai szektor, területzui érdelemi bizottságok titkárai, titkár-helyettesei, megyei polgári védelmi főfelügyelők). A szakmai értekezlet az idei évben videokonferencia útján tartottuk.

A cél a rendkívüli téli időjárás következményeinek kezelésében érintett ágazatok és szervezetek bevonásával a korábbi tapasztalatok feldolgozása, illetve a szakterületi feladatok ismertetése volt, valamint a felkészítés során:

- a) céltudatosan felkészültünk a téli időjárás következményeire,
- b) elősegítettük a hatékonyabb adat- és információcserét
- c) megismertük egymás erőit, eszközeit és azok képességeit
- d) fokoztuk az operatív együttműködést.

1.7.2. Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság

A Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság (a továbbiakban: KKB) a 2022. második féléves rendes ülésének keretében, beszámoló formájában áttekinti a téli felkészülés helyzetét.

1.7.3. Téli felkészülési gyakorlat

A kiterjedt káresemények, veszélyhelyzetek eredményes kezeléséhez, az ahhoz szükséges erők és eszközök hatékonyabb többszörözésének biztosítása érdekében elengedhetetlen az eseménykezelési feladatrendszer irányítói és operatív beavatkozói elemeinek rendszeres gyakoroltatása. Ennek érdekében 2022. november 28-án törzsvezetési gyakorlat végrehajtását tervezzük.

A költségcsökkentésre való tekintettel jelen törzsvezetési gyakorlat szűkített formában kerül végrehajtásra mind a központi, mind a területi és helyi operatív munkaszervek vonatkozásában, továbbá a hivatásos katasztrófavédelmi szerveken kívüli szakértők VTC/telefon útján vesznek részt.

A gyakorlat keretében, a KKB Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Központ (a továbbiakban: KKB NVK) részlegesen kerül aktivizálásra, feladatát az ágazati és a szervezeti szakértőkkel (Magyar Közút Nonprofit Zrt., MKIF Infrastruktúra Üzemeltető Zrt., Országos Meteorológiai Szolgálat, Országos Rendőr-főkapitányság, honvédelmi ágazat) kibővített BM OKF Operatív Törzs (a továbbiakban: BM OKF OpT) látja el. Továbbá a gyakorlaton a területi és helyi védelmi bizottságok, valamint a katasztrófavédelmi igazgatóság és a helyi katasztrófavédelmi operatív törzsek munkaszervei Fejér megye tekintetében vesznek részt.

A beállított szcenárió alapján 2022. november 27-én délnyugat felől egy mediterrán ciklon felhő- és csapadékrendszere érte el hazánkat. A kora esti órákban először a Dunántúlon kezdődött havazás,

majd a csapadékzóna az éjszaka során kelet, északkelet felé terjedt tovább. A Dunántúlon és északkeleten nagy területen megerősödött, majd éjfél után a Kisalföldön és az Alpokalján viharossá (70-80 km/h) fokozódott az északnyugati szél.

2022. november 28-án a reggeli órákban mintegy 10-20 cm hóréteget jelentettek a dunántúli megyékből. A havazás mellett, kiemelten Fejér és a környező megyékben, erős a hófúvás, emiatt arrafelé a szél magas hótorlaszokat emel. A hófúvás 1-2 méteres magasságban is jelentősen rontja a látási viszonyokat, ezért az Országos Meteorológiai Szolgálat kora hajnalban piros riasztást adott ki hófúvásra.

Az időjárási jelenségek kritikus helyzetet teremtenek az utakon, számos helyen nehezítve a közúti közlekedést, a kárhelyszínek megközelítését különös tekintettel Fejér megyére. A viharos szél számos településen okoz nehézségeket (hóátfúvások, hótorlaszok, vezetékszakadások), több településen nincs áram. Az áramszolgáltatás kimaradása fennakadást okoz a vasúti közlekedésben, a fűtés- és a vízszolgáltatásban.

Ezen törzsvezetési gyakorlatok hozzájárulnak az esetleges káresemények hatékonyabb kezeléséhez, az operatív törzsek közötti gyorsabb információáramláshoz, a reagálási képesség továbbfejlesztéséhez, valamint a helyi szintű erő- és eszközátcsoportosítások fokozásához, valamint a bajba jutott személyek mentési tevékenységének hatékonyabbá tételéhez.

1.7.4. A BM OKF területi szervei által végrehajtott feladatok

A katasztrófavédelmi igazgatóságok a hivatásos katasztrófavédelmi szervek rendkívüli téli időjárási viszonyok során jelentkező feladataik végrehajtásáról szóló 75/2013. számú főigazgatói intézkedés alapján a felkészülést végrehajtották. Ezen folyamat érintette a katasztrófavédelem személyi állományát, technikai eszközeit, valamint a védelmi igazgatás teljes szegmensét.

A területi (fővárosi) védelmi bizottságok a téli időszakra történő felkészülés helyzetéről szóló előterjesztéseket megtárgyalták, illetve megtárgyalják. A helyi védelmi bizottságok ezen téma megtárgyalását betervezték.

1.8. Összegzés

A téli hőmérsékletek vonatkozásában megkezdődött melegedés nem azt jelenti, hogy a téli időszakban nem lesz hideg, hanem csupán azt, hogy a havi átlaghőmérsékletek várhatóan meg fogják haladni a sokévi átlag adatait, ugyanakkor extrém hideg periódusok és csapadék előfordulhat nehezítve a lakosság mindennapi életét.

Az orosz-ukrán konfliktussal és a koronavírus járvánnyal összefüggésben létrehozott operatív munkaszervek működését felfüggesztették, azonban fel kell készülni arra, hogy indokoltság esetén biztosított legyen ezen munkaszervek újraindítása párhuzamosan egy esetleges téli eseménykezeléssel.

Továbbá a melegedőhelyek szükség szerinti aktivizálása érdekében, a megemelkedett üzemeltetési költségek miatt ideiglenes bezárt objektumok tekintetében alternatív megoldások biztosítására kell felkészülni.

2. ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv (a továbbiakban: Rendőrség) a rászoruló személyeket a téli időjárási viszonyok következtében fenyegető veszélyhelyzetek és a fűtési szezonnal összefüggő jogsértések megelőzése, a hajléktalan ellátásra való felkészülés, valamint a téli időjárás okozta közlekedési fennakadások megelőzése tárgyában az alábbi feladatokat hajtotta és hajtja végre.

2.1. A téli időjárási viszonyok következtében fenyegető veszélyhelyzetek megelőzése

A rászoruló személyeket a téli időjárási viszonyok következtében fenyegető veszélyhelyzetek megelőzésével és kezelésével összefüggő rendőri feladatok végrehajtására kiadott 24/2016. (X. 6.) ORFK utasításban (a továbbiakban: Utasítás) meghatározottak szerint a Rendőrség 2022. október 15. és 2023. március 31. közötti időszakban (a továbbiakban: téli időszak) hajtja végre a téli időjárással összefüggő kötelezettségeit.

Az Utasítás szerinti téli időszak beálltát megelőzően – mint a korábbi években is – 2022. szeptember hónapban rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes úr felhívta a rendőrfőkapitányságok (a továbbiakban: RFK) vezetőinek figyelmét, hogy az Utasítás rendelkezéseit maradéktalanul tartsák be. Ennek során meghatározta, hogy a rendőrfőkapitányságok és határrendészeti kirendeltségek vezetői – az általuk kijelölt személy útján – legkésőbb 2022. október 14-ig vegyék fel a kapcsolatot

- a katasztrófavédelmi igazgatóság feladat- és hatáskör szerint érintett szerveivel;
- a hajléktalan személyek részére átmeneti elhelyezést vagy ellátást nyújtó intézményekkel;
- a helyi önkormányzatokkal;
- a civil szervezetekkel, így különösen a polgárőrséggel, továbbá
- az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek munkáltatóival

annak felmérése érdekében, hogy a felsorolt szervek, szervezetek a téli időjárási viszonyok során milyen eszközökkel, erővel képesek részt venni az együttműködésből adódó feladatok zökkenőmentes végrehajtásában.

Továbbá fel kellett mérniük (2022. október 14-ig), – majd a téli időszakban folyamatosan aktualizálniuk kell – hogy melyek azok a közterületek, amelyeket hajléktalan személyek rendszeresen vagy időszakosan visszatérően szálláshelyként használnak.

A rendőrfőkapitányságok vezetőinek az Utasítás 8. pontjában előírtaknak megfelelően meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy

- a körzeti megbízottak és a bűnügyi szolgálati ág beosztottai az elhagyatott, ritkán lakott külterületi részekben, tanyákon élő személyekkel is vegyék fel a kapcsolatot és adjanak tájékoztatást részükre a legközelebbi rendőri szerv elérhetőségéről, illetve a karitatív szervezetek szolgáltatásairól és elérhetőségeiről;
- a téli időszakban a körzeti megbízottak a tanyákon vagy ritkán lakott külterületi részekben élő magányos, illetve idős személyeket – együttműködve az önkormányzatokkal, a civil szervezetekkel, így különösen a polgárőrséggel – visszatérően ellenőrizzék.

Az RFK-k az Utasítás 7. pontjában meghatározottakra figyelemmel az ORFK Kommunikációs Szolgálat munkatársaival együttműködve az írott és az elektronikus média felhasználásával a téli időjárás bekövetkezte előtt, de legkésőbb 2022. november 15-ig figyelmeztető felhívást tesznek közzé a téli időjárási viszonyok veszélyeiről és az abból fakadó kockázatok lehetséges megelőzési módjairól.

Az Utasításban meghatározott feladatok maradéktalan teljesítése érdekében a rendőrök az előző téli időszakban (a továbbiakban: tárgyév) **649 esetben mentővel, 129 esetben krízisautóval** való elszállíttatásra intézkedtek, illetve a további rendkívüli események megelőzése érdekében a közterületi szolgálatot ellátó állomány **76 alkalommal szállította a segítségre szoruló személyt szolgálati gépjárművel biztonságos környezetbe**. A járőrök hajléktalanokat ellátó szállók, különböző karitatív szolgálatok elérhetőségével kapcsolatos **felvilágosítást 2892 esetben hajtottak végre**.

A Rendőrség tudomására jutott kihülésből eredő haláleset magánterületen (különösen fűtetlen lakásban, házban, lakóépítményben, ezekhez tartozó területen) **65 esetben következett be**. Az elhunytak többségében férfiak voltak (41 fő). Közterületen, erdős területen, közút mellett **51 esetben** történt elhalálozás, közülük **34 személy volt hajléktalan** (1. számú ábra).

A megállapított rendkívüli kihüléses halálesetek terület szerinti bontásban

	Kihüléses halálesetek					
	Közterület		Magánterület		Összesen (fő)	Változás előző időszakhoz képest
		ebből Budapest területén		ebből Budapest területén		
2012. év	49	8	90	6	139	-
2013. év	47	9	69	8	116	-14,4 %
2014. 10. 15 - 2015. 03. 31.	67	18	70	4	137	+18,1 %
2015. 10. 15 - 2016. 03. 31.	51	16	81	29	132	-3,6 %
2016. 10. 15 - 2017. 03. 31.	38	14	82	36	120	-9,1 %
2017. 10. 15 - 2018. 03. 31.	39	17	75	35	114	-5,0 %
2018. 10. 15 - 2019. 03. 31.	43	26	63	26	106	-7,0 %
2019. 10. 15 - 2020. 03. 31.	24	9	59	7	83	-21,7 %
2020. 10. 15 - 2021. 03. 31.	45	25	57	19	102	+22,9 %
2021. 10. 15 - 2022. 03. 31.	51	26	65	20	116	+13,7 %

Forrás: SharePoint rendszer (a lekérdezés dátuma: 2022. 04. 20.)

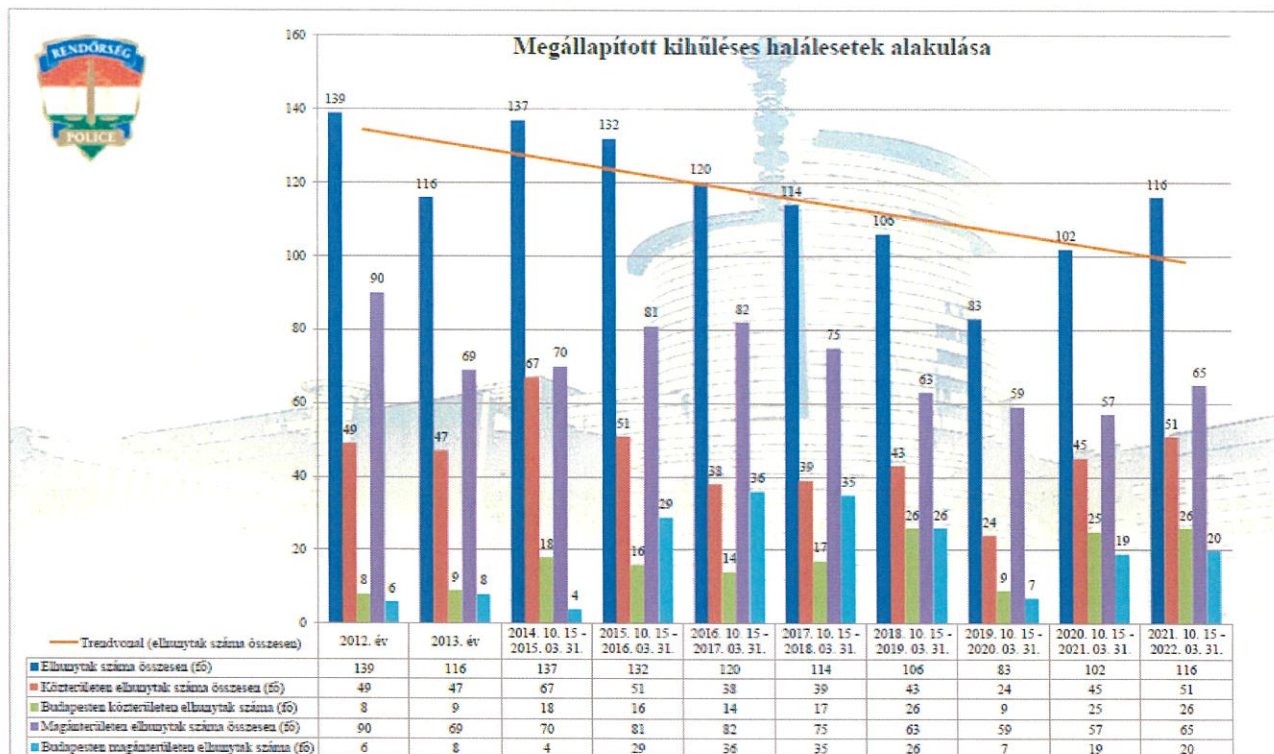
A 2021. október 15. és 2022. március 31. közötti időszakra vonatkozóan megállapított rendkívüli kihüléses halálesetek számadatai nemek szerinti bontásban

Kihült neve	Kihüléses halálesetek 2021. október 15 – 2022. március 31.			
	Megállapított kihüléses haláleset		Megállapított kihüléses haláleset összesen	ebből hajléktalan
	Közterület	Magánterület		
Férfi	45	41	86	32
Nő	6	24	30	2
Összesen	51	65	116	34

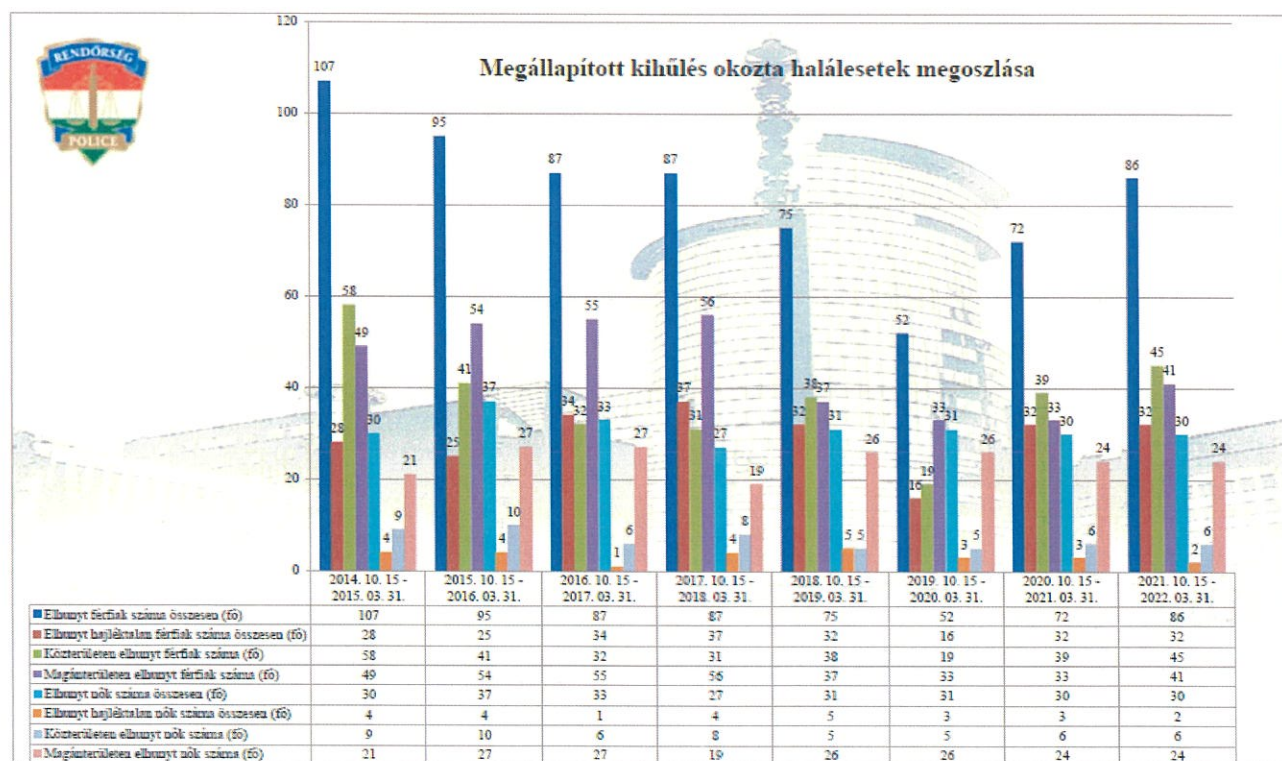
Forrás: SharePoint rendszer (a lekérdezés dátuma: 2022. 04. 20.)

1. számú ábra

Az áldozatok jellemzően 65 év feletti korosztályba tartozó, rossz egészségi állapotú vagy esetlegesen italozó életmódot folytató személyek voltak (2. és 3. számú ábra).

2. számú ábra

3. számú ábra

A vizsgált időszakban **16 352 fő rendőr 103 155 órában 128 891 km gépjármű futás teljesítménnyel** vett részt a feladatok végrehajtásában.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a tárgyévben **(116 eset) megállapított kihűléses halálesetek száma az azt megelőző év azonos időszakához (102 eset) viszonyítva 13,7 %-kal emelkedett.** Ezen emelkedéshez hozzájárult az előző évhez viszonyított **hidegebb téli időjárás** is. A 2020/2021-es tél 1901 óta a hetedik legenyhébb tél volt Magyarországon, az átlaghőmérséklet $+2,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ fok volt, mely $2,1\text{ }^{\circ}\text{C}$ fokkal volt magasabb, mint az 1991–2020-as sokévi átlag.

Addig a 2021/2022-es tél legenyhébb telek rangsorában már csak a tizenkettedik volt, mely mutatja, hogy ez előző télhez képest hidegebb volt, az évszak középhőmérséklete országosan $+2,1\text{ }^{\circ}\text{C}$ volt (1991–2020-as átlag: $+0,4\text{ }^{\circ}\text{C}$). Érdekesség, hogy 2022. január hónap túlnyomó részében az átlagnál hidegebb idő volt. A lehűlést egy, a 2022. január 06-án érkező hidegfront hozta meg, a hónap végéig több hullámban is hideg levegő érte el hazánkat.

A minimum gyakran $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ fok közelében alakult, a havas keleti, északkeleti megyékben több napon is $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$ fok alá csökkent a hőmérséklet. A 2021/2022-es télen a fagyos napok száma ($T_{\min} \leq 0\text{ }^{\circ}\text{C}$) országosan 58, a zord napoké ($T_{\min} \leq -10\text{ }^{\circ}\text{C}$) 3, míg a téli napoké ($T_{\max} \leq 0\text{ }^{\circ}\text{C}$) mindössze 6 volt.

A megállapított kihűléses halálesetek száma kapcsán fontos kiemelni, hogy a 2012. évi adatokkal összevetve a tendencia továbbra is csökkenő pályát mutat.

2.2. Falopások megakadályozása

A téli időszak és ebből kifolyólag a fűtési szezon közeledtével, továbbá a hazánkat is sújtó energiaháány miatt 2022. szeptemberében rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes úr felhívta az RFK-k rendészeti rendőrfőkapitány-helyetteseinek és ezáltal a vezetői és a végrehajtói állomány figyelmét arra, hogy ezen időszakban megszorodhatnak az erdőkben az illegális fakitermelések és a falopások, illetve ezen felül a tűzifa lopások száma, melynek megakadályozására, visszaszorítására intézkedni szükséges.

A tűzifalopás mint jogsértő cselekmény tág értelmezésű fogalom, ebbe beletartozik az erdőben történő rözse, erózió következtében elpusztult és kidőlt fa, az erdőgazdaság által kitermelt farönkök összegyűjtése és eltulajdonítása, illetve erdőben a jogellenes fakivágás, de ide tartozhat a „TÜZÉP” telepeken, vagy magánházak udvarán elhelyezett fűtőanyagként felhalmozott tűzifa jogtalan elvétele is.

Ezen cselekményekkel és a részletezett tűzifa lopásokkal összefüggésben megvalósulhat akár szabálysértés, akár bűncselekmény elkövetése is.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 177. § (1) bekezdés a) pontja a tulajdon elleni szabálysértéseken belül rendeli büntetni az ötvenezer forintot meg nem haladó értékre elkövetett falopást.

A falopásokkal kapcsolatban indokolt megemlíteni, hogy ezen jogsértés főként az őszi és a téli időszakban, jellemzően a kistelepüléseken élő lakosság részéről elkövetett cselekmény, akik ezzel a módszerrel próbálják fűtési szükségleteiket megoldani. A falopások sértetti körében magánszemélyek és gazdálkodó szervezetek egyaránt megjelennek. A falopások jellemző elkövetési magatartása az erdőnek minősülő területen a már kivágott, illetve az elhullott fa összegyűjtése. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy a falopással megvalósított tulajdon elleni szabálysértések jelentős számban zárkerti ingatlanban, folyóparton, erdőnek nem minősülő, önkormányzati tulajdonú fás területen valósulnak meg.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) módosítása 2013. július 01-jei hatállyal bevezette a – Btk. 370. § (1) bekezdésbe ütköző és a (2) bekezdés b) pont bi) alpontja szerint minősülő – szabálysértési értékre erdőben jogellenes fakivágással elkövetett lopás bűncselekményi alakzatát, aminek megvalósításához nélkülözhetetlen az elkövetés helyéül szolgáló terület erdőként történő minősítése.

Erre figyelemmel azon rendőrkapitányságok (melyek illetékességi területén illegális fakitermelések, falopások, illetve ezen felül a tűzifalopások az elmúlt években előfordultak) közrendvédelmi vagy rendészeti osztályok vezetői – az általuk kijelölt személy útján – legkésőbb 2022. október 14-ig vegyék fel a kapcsolatot

- a helyi önkormányzatokkal,
- az erdészeti hatóságokkal,
- a polgárőrséggel, továbbá
- az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek munkáltatóival annak felmérése érdekében, hogy a felsorolt szervek, szervezetek milyen eszközökkel, erővel képesek részt venni a fent leírtak megakadályozása és megszakítása, az elkövetők elszámoltatása érdekében.

Ezen rendőrkapitányságoknak fel kell mérniük, hogy melyek azok a közterületek és magánterületek, amelyeket érinthet a fent részletezett cselekmények elkövetése és amennyiben indokolt ezen területeket a közterületi rendőri állomány visszatérően ellenőrizze.

Továbbá az érintett rendőrkapitányságok vezetőinek intézkedniük kellett arra, hogy a körzeti megbízottak az elhagyatott, ritkán lakott külterületi részeken, tanyákon élő személyekkel vegyék fel a kapcsolatot – együttműködve az önkormányzatokkal, különösen a polgárőrséggel – és adjanak tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy a birtokukban lévő fűtőanyagként felhalmozott tűzifát milyen módon célszerű tárolni, illetve védeni az esetleges jogsértések elkerülése érdekében.

2.3. Felkészülés a téli időjárás okozta közlekedési fennakadások megelőzésére

Az ORFK-Országos Balesetmegelőzési Bizottság 2022. október 17-től december 4-ig meghirdette a „Látni és látszani” elnevezésű kampányt, melynek keretében a gépjárművezetők ellenőriztethetik látásukat és átvizsgálathatják gépjárműveiket, mindezt térítésmentesen (a kampányba az ország különböző részein bevont szakszervizekben és látszerész szaküzletekben).

A Rendőrség a forgalomban részt vevő és az álló járművek kivilágítására vonatkozó rendelkezések megtartását kiemelten kezeli, a kerékpárosok és a gyalogosok közlekedésbiztonságára is fokozott figyelmet fordít.

Valamennyi megyei rendőr-főkapitányság aktualizálta a gyorsforgalmi úthálózat tekintetében rendelkezésre álló terelési terveket, továbbá az országos közúti gerinchálózat kezelőivel felvették a kapcsolatot, a közútkezelő által alkalmazott mentesítési terv, valamint az erőforrások kölcsönös megismerése, továbbá a kapcsolattartók elérhetőségének egyeztetése érdekében.

A Rendőrség aktualizálta a központi és a területi veszélyelhárítási feladatterveket, a kiértesítési tervek névjegyzégeit, felmérte a hátrahagyott járművek mentésére rendelkezésre álló kapacitásokat.

A Rendőrség együttműködési megállapodást kötött az MKIF Magyar Koncessziós Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársasággal és az MKIF Infrastruktúra Üzemeltető Zártkörűen Működő Részvénytársasággal az egyes koncesszióba adott gyorsforgalmi úthálózat üzemeltetésével kapcsolatos feladatok ellátása érdekében.

Az érintett autópálya alosztályok vezetői és/vagy a területi rendőri szerv közlekedésrendészeti osztályának vezetői részt vesznek az autópályakezelő üzemműkörség által szervezett téli gépszemlén.

A Rendőrség felmérte a gyorsforgalmi úthálózat, illetve az országos közúti gerinchálózat esetében – különös tekintettel a hóátfúvással, lefagyással veszélyeztetett útszakaszokra – a lehetséges kerülőutakat, forgalomterelési lehetőségeket és a rendelkezésre álló parkolóhelyeket.

Valamennyi rendőri szerv a téli felkészülést szolgáló őszi gépjárműszemle keretében ellenőrizte a szolgálati gépjárművek alkalmasságát, különös tekintettel a téli gumiabroncsok meglétére, állapotára, valamint az ablaktörlők és a megkülönböztető jelzések működőképességére. A szolgálati gépjárműveket téli kiegészítőkkel (hóláncc, hólapát, jégoldó, téli ablakmosó folyadék, takarók) látták el.

2.4. Összegzés

A Rendőrség szolgálatot teljesítő állománya törvényi kötelezettségéből fakadóan mindent megtett és megtesz, hogy a veszélyeztetett helyzetben lévő személyeknek segítséget nyújtson akár közterületen, akár magánterületen. Ezt a médiában megjelent hírek is alátámasztják, melyek szerint a rendőri szolgálatellátásnak köszönhetően mentettek meg a kihűléstől nemcsak hajléktalan, hanem otthonukban élő, egészségi állapotukból vagy idős korukból fakadóan magatehetetlen, egyedülálló személyeket is.

A fentiekén túl a fűtési szezon kezdetével a Rendőrség az őszi és téli időszakban kiemelt figyelmet fordított a falopással érintett területekre, a közrendvédelmi szolgálati ág minden szükséges segítséget megadott az ilyen jellegű jogsértő cselekményekkel szembeni eredményes fellépéshez.

A közúti közlekedés zavartalansága és a közlekedők biztonsága érdekében a téli időszakra vonatkozó rendkívüli helyzetek kezelésére kiadott szakmai protokoll alapján a közlekedésrendészeti szakterület elvégezte az ezen helyzetek kezelésére készített tervek aktualizálását, az erők, eszközök felmérését, illetve felkészítését. Széleskörű kampány indult annak érdekében, hogy felhívjuk a figyelmet az őszi-téli időjárás okozta vezetésbiztonsági kihívásokra.

3. ORSZÁGOS VÍZÜGYI FŐIGAZGATÓSÁG

3.1. Védelmi felkészülés a vízügyi ágazatban

3.1.1. Általánosságban

A vízkárok elleni védelem és védekezés a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény hatálya alá tartozó tevékenység. A törvény állami feladatként határozza meg: a vizek kártételei elleni védelem érdekében a vízkár-elhárítási tevékenység szabályozását; a vízkár-elhárítási tevékenység szervezését, irányítását, ellenőrzését.

A törvény 16. § rendelkezése szerint a vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges feladatok ellátása - a védőművek építése, fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése, valamint a védekezés - az állam, a helyi önkormányzatok, illetve a károk megelőzésében vagy elhárításában érdekelt kötelezettsége.

A Kormány által rendeletben kijelölt vízügyi igazgatási szervek feladata a folyók vízkár-elhárítási célú szabályozása, a kettőnél több települést szolgáló vízkár-elhárítási létesítmények - az árvízvédelmi fővédvonalak, vízkár-elhárítási célú tározók, belvízvédelmi főművek (a továbbiakban: védőművek) - építése, ezek, valamint az állam kizárólagos tulajdonában lévő védőművek fenntartása és fejlesztése, azokon a védekezés ellátása, továbbá a mezőgazdasági vízszolgáltatás és vízkárelhárítás feladatainak ellátása.

A törvény rendelkezése szerint a vízügyi igazgatási szervek vízkárelhárítással összefüggő feladatai:

- a) a vízkárelhárítás műszaki, igazgatási teendőinek irányítása, illetőleg ellátása,
- b) a védőművek építése, fejlesztése, illetve az építés, fejlesztés összehangolása,
- c) a védekezés területi tervezése, szervezése, szakmai irányítása,
- d) a helyi önkormányzatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása,
- e) a helyi önkormányzatok számára a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő vízkárelhárítási tervek és fejlesztési tervek elkészítéséhez és felülvizsgálatához adatok szolgáltatása, valamint a folyók menti nyílt ártéri települések esetében a vízkárelhárítási tervek elkészítése és a meglévő tervek felülvizsgálata,
- f) a vízitársulatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása,
- g) a vizek kártételei elleni védelemmel kapcsolatos tájékoztatás.

A vizek kártételei elleni védekezés szabályait a 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet írja elő.

A rendelet 8. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a védekezésre való felkészülés során a védekezésre kötelezettek feladatai:

- a) a védőművek, azok műtárgyai és tartozékai, valamint a védekezési berendezések, gépek, eszközök és felszerelések karbantartása,
- b) berendezések, gépek, eszközök és felszerelések karbantartása,
- c) a védekezési tervek és nyilvántartások elkészítése, kiegészítése,
- d) a saját védelmi szervezetek megszervezése és felkészítése,
- e) védekezési gyakorlatok tartása,

az előzőekben felsoroltak rendszeres, évenkénti felülvizsgálata;

A rendszeres felülvizsgálat célja:

- a) biztonságra irányuló műszaki megállapítások, intézkedési tervekben meghatározott sürgős feladatok elvégzésének ellenőrzése,
- b) szervezeti és személyi feltételek ellenőrzése,

- c) védelmi kapcsolatrendszerek aktualizálása,
- d) védelmi tervek ellenőrzése.

A felülvizsgálatok az Országos Vízügyi Főigazgatóság által elfogadott ütemterv szerint történnek a vízügyi igazgatóságokon.

A rendszeres felülvizsgálat kiterjed az árvíz-, valamint belvízvédelmi, folyószabályozási művekre, a térségi vízszétosztó (nagy) létesítményekre, a dombvidéki vízfolyásokra, valamint a vízkárelhárítással közvetlen összefüggésben lévő vízrajzi létesítményekre, a védekezési anyagokra, gépekre, eszközökre, a védelmi osztagokra, a hírközlésre, továbbá a személyi állomány és a szervezet felkészültségére is kiterjed.

Ugyancsak részét képezi a rendszeres felülvizsgálatoknak a vízügyi jégtörő hajópark bevetésre alkalmas állapotának ellenőrzése is.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság a rendelkezésre álló jégtörő hajók csoportbeosztását minden év november 20-ig jelenti a BM közfoglalkoztatási helyettes államtitkárának.

A vízügyi igazgatási szervek jégtörő hajóparkjának üzemeltetéséről szóló 24/2012. (V. 31.) BM utasítás szerint az igazgatóságok a Dunán, a Balatonon, Tiszán és a Tisza mellékfolyóin jégtörő, segédjégtörő hajókat tart fenn, melyek szükség esetén a hazai és szomszédos országok közös érdekű folyószakaszain végeznek jeges árvíz elleni védekezési munkákat, valamint műszaki a követelményeket és védekezési eljárásrendet.

Az elmúlt évek során jelentős jégvédekezési beavatkozások nem történtek. A 2016/2017. évi események óta bekövetkezett meghibásodások első sorban a jégtörőhajók magas, ötven évet meghaladó átlagéletkorára vezethetők vissza, javításuk minden esetben megtörtént. Ezen meghibásodások rendeltetésszerű használatból fakadnak, megelőzésük nem lehetséges.

A dunai, nagy jégtörőhajók kb. két hét készenlétre elegendő, üzemanyaggal kerülnek ellátásra. A hajók üzemanyaggal való feltöltését lehetőleg honos kikötőjükben célszerű elvégezni. A tél kezdetén a hajók 30%-os feltöltöttségi állapotban kezdik meg ügyeleti tevékenységüket.

Ez lehetővé teszi a védekezési állomáshelyekre való közlekedést (az állomáshelynek kijelölt kikötők sok esetben sekélyek és tele tankkal a hajók nem képesek kihajózni), ugyanakkor biztonságos mennyiség a célállomás megközelítéséhez, valamint az üzemanyag feltöltés megszervezéséhez.

A védekezésbe besorolt jégtörő hajók védekezésre alkalmas állapotban 30% üzemanyaggal feltöltve, felkészíteni a téli jégvédekezésre, érvényes hajózási engedélyekkel állnak rendelkezésre. A BM utasítás szerint az aktuális meteorológiai és hidrológiai helyzet függvényében kerül elrendelésre az első fok, valamint a jégtörés elrendelése. Első fok elrendelése legkésőbb december 15.-ig történik.

A vízügyi igazgatási szervek jégtörő hajóparkjának üzemeltetéséről szóló 24/2012. (V. 31.) BM utasítás szerinti felmérése az őszi bejárások keretein belül történik. Az előzetes állapotfelmérés alapján a jégtörő hajók védekezésben való részvételének, a védekezési feladatok megkezdésének nincs akadálya.

Az igazgatóságok a művek felülvizsgálatát követően kiértékelő értekezletet tartanak és a megállapításokat jegyzőkönyvben rögzítik. A felülvizsgálatok eredményeként készült jegyzőkönyvek összesítése minden év december 10-ig megtörténik.

A vízügyi igazgatási szervek vagyonkezelésében lévő vízkár-elhárítási művek helyzetéről és a védekezésre való felkészülésről az Országos Vízügyi Főigazgatóság összefoglaló jelentést készít.

A feltárt, a védelmi biztonságot veszélyeztető hiányosságok megszüntetésére intézkedési terv készül.

3.2. A 2022. évi felülvizsgálatok megállapításai

3.2.1. Az árvíz- és belvízvédelmi művek

Az ár- és belvízvédelmi létesítmények 2022. évi őszi felülvizsgálatai még jelenleg is zajlanak, azonban az eddigi tapasztalatok alapján, az árvízvédelmi művek és tartozékok karbantartottsága a közfoglalkoztatott létszám csökkenése nyomán nem tudott javulni. Továbbá a szükséges karbantartás mennyisége és minősége is elmarad az optimális műszaki szinttől a fenntartásra fordítható pénzeszközök korlátozottsága miatt. A nagy létszámú, jelentős arányban szakképzetlen kézi munkaerő tevékenysége sajnos nem helyettesítheti teljes mértékben a szakszerű karbantartást, itt kell megjegyeznünk, hogy növekedett a Vízügyi Igazgatóságok gépparkja, ami feltétlenül szükséges a csökkenő közfoglalkoztatás miatt, hogy legalább szinten lehessen tartani a védvonalaink állapotát. Továbbra is nagy probléma a gépkezelők hiánya, melyet a bérszínvonal emelésével lehetne növelni.

A felülvizsgálatok eddigi eredményei alapján megállapíthatjuk, hogy az árvízvédelmi létesítményeink állapota általánosságban még javuló tendenciát mutat (az elmúlt időszakban megvalósult/megvalósuló projektek miatt), ami jelen helyzetben nem sokáig tartható. Akad néhány hiányosság, amely az árvízbiztonságot negatív irányban befolyásolhatja, ezért azok mielőbbi megszüntetésére, helyreállítására kell törekedni. Addig ezeken a helyeken pontszerű III. fokú árvízvédelmi készültséget tartunk fenn.

A fővédvonalat keresztező műtárgyak állapota:

A fővédvonalat keresztező műtárgyaink jelentős része kisebb-nagyobb javítási munkát igényel. Szükség lenne több évtized után a műtárgy felülvizsgálatok során az előírt „szakvizsgálatok” végrehajtására (pl. nyomáspróba), melyeket a 97/2007 (XII. 23) KVM rendelet „Az egyes kiemelt jelentőségű vízi létesítmények rendszeres megfigyeléséről” szabályoz. Minderre azonban a forráshiány miatt nem kerülhet sor. A műtárgyak többsége még betölti a szerepét, de állapotuk folyamatosan romlik. A KEHOP Nagyműtárgy fejlesztés és rekonstrukció projekttel a legsürgetőbb

problémák megoldódnak. A műtárgyak el fogják tudni látni a feladatukat. (árvíz, vízkormányzás, öntözés, vízviisszatartás) A zsilipek és a töltéstartozékok fémszerkezeteinek eltulajdonítása, az okatlan rongálás a védvonalakon folyamatos és továbbra is nagy gondot okoz a pótlás is. A VIZIG-ek a pénzügyi forrásainak lehetőségeihez mérten minimalizálják (térfigyelő kamerák kihelyezésével és gyakoribb helyszíni ellenőrzéssel, néhol műanyag elzáró szerkezettel).

3.2.2. A fővédvonalat keresztező műtárgyak állapota:

A fővédvonalat keresztező műtárgyaink jelentős része kisebb-nagyobb javítási munkát igényel. Szükség lenne több évtized után a műtárgy felülvizsgálatok során az előírt „szakvizsgálatok” végrehajtására (pl. nyomáspróba), melyeket a 97/2007 (XII. 23) KVVVM rendelet „Az egyes kiemelt jelentőségű vízi létesítmények rendszeres megfigyeléséről” szabályoz. Minderre azonban a forrás csak korlátozottan áll rendelkezésre. A műtárgyak többsége még betölti a szerepét, de állapotuk folyamatosan romlik. A KEHOP Nagyműtárgy fejlesztés és rekonstrukció projekttel a legsürgetőbb problémák megoldódnak.

A műtárgyak el fogják tudni látni a feladatukat. (árvíz, vízkormányzás, öntözés, vízviisszatartás). A zsilipek és a töltéstartozékok fémszerkezeteinek eltulajdonítása, az okatlan rongálás a védvonalakon folyamatos és egyre nagyobb gondot okoz a pótlás is. A VIZIG-ek lehetőségeihez mérten minimalizálják (térfigyelő kamerák kihelyezésével és gyakoribb helyszíni ellenőrzéssel, néhol műanyag elzáró szerkezettel).

3.2.3. Védelmi Osztag telepek, Műszaki Biztonsági Szolgálat:

A védelmi osztagok felkészültek, védekezési szituáció esetén azonnal bevetethetők, MBSZ telepek jó állapotban vannak, folyamatos a géppark és eszközök javítása, pótlása.

3.2.4. Dombvidéki és síkvidéki vízrendezés:

Az Igazgatóságok a rendelkezésre álló erőforrások leoptimalisabb felhasználásával igyekeznek a dombvidéki és síkvidéki vízrendezési műveket fenntartani. A fenntartási munkák keretében gépi kaszálás és közfoglalkoztatottakkal végeztetett egyéb feladatok valósultak meg. Az elmúlt időszak beavatkozásai illetve az elvégzett kotrások jelentős mértékben járultak hozzá a létesítmények jelenlegi fenntartottsági szintjéhez. Ugyanakkor a csökkenő közfoglalkoztatotti létszám miatt a dombvidéki vízfolyásokon, illetve a belvízcsatornák esetében, az elvégzendő fenntartási munkák csökkenésével kell számolni. A VIZIG-ek előtérbe helyezték a települések belterületeit, vagy egyéb értékesebb területeket veszélyeztető vízfolyások és csatornák szakaszainak a rendbetételét, fenntartását, valamint az EU finanszírozású beruházások kötelező fenntartási feladatait. Az Országos Közfoglalkoztatási Program keretében elvégzett nagy mennyiségű kézi munka, jelentős mértékben hozzájárult a dombvidéki kisvízfolyások, illetve a belvíz elvezető csatornák, korábban háttérbe szorult fenntartottság állapotának javításához. A program keretében az Igazgatóságoknak lehetőségük nyílt olyan vízfolyások esetében is a fenntartási munkák elvégzésére, ahol korábban nem, vagy csak eseti jelleggel volt mederkarbantartás a pénzügyi források és humánerőforrás hiánya miatt.

3.3. Karcagi Gábor Gyakorlópálya

A klímaváltozás következtében egyre gyakrabban tapasztalhatók szélsőséges időjárási jelenségek (növekvő árvízszintek, gyakoribb villámárvizek) amikkel a vízügyi szakterületnek tudatosan és tökéletes szakmai felkészültséggel kell szembenéznie. Az utóbbi években nagyobb árhullámok (III. fokú árvízvédelmi készültségi szinteket jelentősen meghaladó) nem vonultak le folyóinkon, illetve az elmúlt időszakban a védekező állomány is nagymértékben cserélődött, a fluktuáció miatt, ezért az Igazgatóságok védelmi szervezetébe sok olyan kolléga került be, aki éles helyzetben még nem

találkozott árvízi helyzetek kezelésével. A 2021-ben átadott, az egykori vízügyi főmérnökről, Karcagi Gáborról elnevezett, európai viszonylatban is egyedülálló, új Árvízvédelmi Gyakorlóközpont nagyban segíti a kollégák szakmai felkészültségének fejlesztését és tudásának naprakészen tartását. A gyakorló pálya lehetőséget biztosít az általános árvízvédelmi feladatok, a speciális védekezési technológiák, a védekezést támogató tevékenységek, a vízminőség-védelmi tevékenységek, illetve az egyéb védekezési tevékenységek szimulálására és begyakorlására.

A tavalyi évben az Országos Védelmi Gyakorlat alkalmával élesben vizsgázott Karcagi Gábor Gyakorló pálya üzemeltetésével kapcsolatban a Közép- Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kidolgozta a pályahasználati terv előzetes tervezetét és az oktatási tematikákat. A töltéskoronát meghaladó árvizek elleni védekezési módszerek és az árvízi jelenségek elleni védekezési módszerek készség szintű elsajátítása és begyakorlása érdekében 2 napos képzési programok kerültek kidolgozásra, ezen belül is külön tematika készült a védekezési beosztásban szereplő műszaki irányítók és külön az őrszemélyzet számára. A képzési programok oktatói számára 4 napos oktatói felkészítő program került kidolgozásra. A képzési programok beépítésre kerültek a vízügyi ágazat továbbképzési rendszerébe, melyeket a Belügyi Továbbképzési Kollégium jóváhagyott és nyilvántartásba vett. Az idei év áprilisától beindulnak az árvízvédelmi gyakorlatok is, a kötelező vízkárelhárítási gyakorlatokat a Vízügyi Igazgatóságok itt bonyolítják le.